

OMNES UNUM

(TODOS UNO)

GLASILO SLOVENSКИH DUHOVNIKOV
V ZAMEJSTVU

1 9 6 5
ŠTEV. 4

Stanko Skvarča: Sveto pismo in duhovnik	97
Franc Gnidovec: Teologija dela	99
Franc Mihelčič: Človek in duhovnik in njuno okolje	107
Rudolf Hanžetlič: Slovenska kolonija v Córdobi	113
Odšli so pred nami	121
Iz uredništva	III

Glede vseh upravnih zadev in poravnave naročnine se obračajte naravnost na upravo. Rev. Jure Rode, Ramón Falcón 4158, Bs. Aires, Argentina, ali pa na sledeče sobrate poverjenike:

Kanada: Rev. Anton Vukšinič, 146 Bell Street, Port Colborne, Ontario.

U. S. A.: Rev. Jožef Ferkulj, St. Vincent Home, 1340 N. — 10 Str. Quincy, Illinois, USA.

Čile: Rev. dr. Trdan, Capellán, Hacienda Acuelo, Est. Hospital, Chile.

Italija: Rev. Tone Iskra, Chiesa del S. Nome di Maria, Foro Traiano 89, Roma.

Trst: Msgr. Jože Jamnik, Boršt 91, Trieste.

Gorica: Mons. dr. Franc Močnik, Via Don Bosco 3, Gorizia.

Avstrija: Rev. Vinko Zaletel, Viktringer Ring 26, Klagenfurt.

Naročnina: Za Argentino in Čile 400 argentinskih pesov. Za U. S. A. 3 dolarje. Za vse ostale dežele vrednost zamenjave 3 dolarjev. Kdor želi, more poravnati naročnino z mašnimi štipendiji. To velja zlasti za Evropo. Opraviti je treba tri sv. maše. Naj nihče ne opravi maš prej, dokler mu ni sporočeno, da so namenjeni zanj že določeni. Maše, za katere nam ni sporočeno, da so sprejete oz. upravljene, smatramo za neopravljene in naročnino za neopravljeno.

Uprava

OMNES UNUM

GLASILO SLOVENSКИH DUHOVNIKOV V ZAMEJSTVU

LETO XII.

BUENOS AIRES

Št. 4

Sveto pismo in duhovnik

Stanko Skvarča, Argentina

„Božjo besedo imam zate“ (Sodn 3, 20).

Značilno je, da smo imeli Slovenci ob tolikanj zakoreninjeni vernosti in tolikšni knjižni produktivnosti tako malo popolnih izdaj svetega pisma: dve protestantski (Dalmatinova in prevod londonske bibl. družbe) in tri katoliške (Japljeva, Wolfova in najnovejša iz 1961. leta). Znak, da niti duhovnikom ni bila ta knjiga njih vsakdanja dušna paša ali stalni pastoralni priročnik. V semenišču smo še v letih 1926—30 uporabljali Wolfov prevod, eksegetsko in zlasti jezikovno dokaj zastarel. Z novim modernim prevodom je nastopil nov in krepak impulz za branje knjige vseh knjig. Sveži izsledki iz eksegeze pa klen slovenski izraz vzbujajo duhovno ugodje pri čitvu razodete božje besede.

Zadnji čas nas nagibajo še drugi činitelji, da po zgledu prvih kristjanov in vernih protestantov bolj pridno črpamo iz te zakladnice resnice in luči.

Sv. biblijo — teh 72 božjih pisem — naj duhovnik marljivo raziskuje in prebira pod dvojnim vidikom: pod znanstvenim in kot duhovno hrano. Oboje pa spet iz dvojnega namena: da iz nje črpa zase osebno in za oblikovanje božjega ljudstva.

I. Poznali smo zdravnike, profesorje in druge šolane ljudi, ki po dovršenih študijah skoro niso več študirali in se kaj prida izpopolnjevali. V šolah nabrano znanje jim je kar zadostovalo za vsa službena leta. Tako se je godilo tudi premnogim dušebrižnikom. — V zadnjih desetletjih je pa biblicum slično kot večina znanosti dosegel nove in nepričakovane dimenzije. Te je treba neogibno in sproti zasledovati, ker moramo biti vsaj delno na tekočem. V bolj jasni luči se podaja eksegeza prvih 11 poglavij Geneze; nekaj novega je problem o historičnosti evangelijev („Besede evangelijev niso besede Jezusove“, kard. Bea); bolj točne pojme moramo imeti „de inspiratione et inerrantia“, dodobra poznati vsebino okrožnice Pija XII. „Divino afflante Spiritu“ itd.

Zlata, nikdar pretrgana nit, neodvisna od sleherne eksegetske prigodnosti. In bistvena vsebina vsega sv. pisma je pa, kot nam je znano, božji odrešilni načrt, ki ga Bog postopoma razodeva po očakih in prerokih. Biblija je knjiga o ljubezni Jahveja do izvoljenega ljudstva. Pripoveduje nam, kako je Oče sklenil z njim

pakt zvestobe, kako mu je obljubil svojega Sina v odrešenje in kako jim je dal obljubo: Jaz Bom tvoj Bog in ti boš moje ljudstvo... V stari zavezi Oče razodene ta svoj večni načrt, v novem zakonu ga izvede Sin, ko sklene novo in večno zavezo z novim Izraelom in mu pošlje svojega Duha.

Zasledovati, odkrivati, občudovati ostvarjenje tega božjega „osvobodilnega“ načrta v poteku bibličnih poglavij nam mora biti prvenstvena briga pri študiju sv. pisma in ne toliko zgodovinski okviri ter vnanje oblike v pisanju inspiriranih avtorjev.

II. Sv. pismo ni le skupek davnih dogodkov, ki se izgubljajo v času in nimajo nikakega stika z menoj. Je mnogo več kot predmet zanimivega študiranja: božjo besedo ima zate, sacerdos Domini!

1. Duhovnikova duhovnost bo našla v njem studentce osebnega posvečenja, biblično naravnost in pobožnost. Sv. pismo je pismo Očeta in Sina in sv. Duha tudi na naš naslov, v prvi vrsti na naš naslov. Bog čaka odgovora na svoje pismo. Avguštin je na Gospodovo pismo („Tolle, lege!“) odgovoril s hipno konverzijo, s popolno predajo. Mnogi duhovniki na žalost niti ne odpirajo bogve kaj tega Pisma in seveda nanj ne odgovarjajo. Škoda! Huda škoda zanje! Tisti pa, ki željno in žejno besede življenja bero in preudarjajo, najdejo v njih duhovno mazičenje, se v njih moči preobrazujejo in utrjujejo v duhovnega človeka sredi bogopozabno ter tjavendan živeče mase. Postane jim sčasoma ta veleknjiga potrebna, prijetna in privlačna. Zgodilo se jim bo kakor v videnju preroka Ezekijela (3, 3). Jahve mu je naročil: „Jej ta zvitek, potem pojdi in govori hiši Izraelovi!“ „Po- užil sem ga in bil je v mojih ustih sladek kot med.“

2. Tudi za svojo učeniško dejavnost bo odkrival posnemanja vredne oprijeme ne zgolj v novi zavezi, ampak tudi v spisih stare zaveze. Zakaj tudi danes mora „vir Dei“ vršiti precej podobno poslanstvo, kot je bilo poslanstvo prerokov iz davnih vekov. Oznanjati mora ljudstvu božje pravice, opozarjati jih, naj ne služijo Molohu in zlatemu runu našega veka — materializmu v vsakršnih odtenkih; spominjati mora novi izrael na izpolnjevanje nove, krstne zaveze. Ne cesses annuntiare scelera eorum! — Vox clamantis in deserto: v puščobnosti in jalovega indiferentizma! — Kakor Jeremija naj žaluje nad razvalinami duhovnega življenja v novem Jeruzalemu, dvigajoč roke proti Gospodu v višavah: Parce Domine, parce populo tuo! — Presenetljiva podobnost med duhovnim prešuštvovanjem starega in novega izvoljenega ljudstva, med odgovornostjo nekdanjih in sedanjih prerokov!

3. A tudi za lastno konverzijo bo učljiv duhovnik našel in nase naobrnil opomine in svarila, kakršne je Jahve naslavljal na zanikrne in samogoltno duhovne iz judovskega templja.

„Govori, Gospod, tvoj hlapec poslušaj!“ (prim. Ezek. 34, 1—4).

„Amate scientiam, sed anteponite caritatem“

(Sv. Avguštin)

Teologija dela

Franc Gnidovec, Argentina

Teologija zemskih realnosti

Teologija je po svoji klasični definiciji na razodetju osnovana znanost o Bogu in o stvareh, kolikor se nanašajo na Boga.

Govori tedaj ne le o Bogu samem (kar je teologija v najožjem pomenu), ampak tudi o božjem stvarjenju in njega učinkih (angeli, brezumna narava, človek). O človeku ima teologija veliko povedati, pač zaradi njegove odlične narave in vzvišenega poslanstva, in govori v zvezi z njim o grehu, odrešenju, Odrešeniku in njegovi Materi, o Cerkvi, zakramentih, poslednjih rečeh.

Že v tej navadni delitvi celotne teologije so torej nekako vključene tudi „zemske realnosti“: vidno stvarstvo sploh, človek in njegova zveličavna zgodovina. A zadnja desetletja se je pojavila v teologiji težnja, da bi na osnovi razodetja podrobneje spoznali še več reči in dogajanj v človekovem življenju v njih odnosu do Boga in človekovega končnega cilja. Tako je prišlo do imenovane „teologije zemskih realnosti“, ki so se v njej teologiji odprla nova, bogata in življenjsko plodna teološka področja.

Značilno delo za to teologijo, nje objekt in cilje, je knjiga teologa Gustave Thils, *Théologie des réalités terrestres*, Tournai 1954. O tej teologiji splošno in o posameznih zemskih realnostih, ki jih obdelava, je danes že bogata literatura.

O čem govori ta teologija?

Kratko označeno je nje objekt vse, kar ima svoj neposredni cilj (*finis immediatus et proximus*) v tem svetu. Sem spada npr. delo, tehnika, zgodovina, poklici, telo, različnost spola in zakon, rojstvo, smrt, umetnost, kultura, znanost, družba, država itd.

Kot je značilno za modernega duha, se tudi ta teologija bolj kot za stvari statično gledano zanima za dogajanja, pod dinamičnim vidikom. Tako nekateri naštetih objektov še posebno vzbujajo pozornost modernega človeka. Med temi sta zlasti človekovo ustvarjalno delo in njegovo življenje v času, zgodovina. Tako je v ospredju te teologije danes prav teologija dela in teologija zgodovine, ki sta že dosegli kar lepo stopnjo razvoja.

Kaj je privedlo do te teologije?

Do te teologije vodi najprej duhovni položaj današnjega človeka, ki je zanj značilen izreden znanstveni in tehnični napredek. Človeka se je namreč ob tem polastil tudi živ občutek svoje nezadostnosti. Čuti namreč ne le meje svojih zmognosti, ampak so ga prav njegovi veliki uspehi razočarali in ga spravljajo v nevarnost; ne služijo temu, po čemer človek v vsem svojem prizadevanju hrepeni: varnosti, obogatitvi življenja in sreči. Tako se je človek začel spraševati o smislu realnosti, ki je danes vanje zakopan (svojega ustvarjalnega dela, znanosti, tehnike...). Pri njegovem dosedanjem ustvarjanju je zanj bila značilna neka razbrzdanost v vrednotenju in brezciljnost, v kateri ni vedel, čemu vse gnanje in kje so prave vrednote in katere so večje in trajnejše. Na Boga je bil že zdavnaj pozabil. „Božji prestol je sameval prazen...“ je bilo značilno za ta položaj človeka,

kot daje nemški pisatelj naslov svojemu romanu (Arthur Koestler). Razočaran se človek spet začne spraševati o smislu sveta in življenja v božji luči, v luči vere, razodetja.

Človeku bi odgovor na njegovo vprašanje, ki ga danes potrebuje, morda mogla dati filozofija. A današnja filozofija ga pri tem prav tako razočara, ko bolj vodi v skepticizem kot do jasnih rešitev življenjskih vprašanj. Zato se človek obrača k Bogu za odgovor, k veri in razodetju.

Pri katoličanih je posebej celotni razvoj danes privedel do laičnega apostolata, ki je klic našega časa. Nujno ob tem laik potrebuje globokega verskega pogleda na poslanstvo laika v Cerkvi in na nadnaravni značaj svojega življenjskega ambienta: dela, poklica, zakona, kulture, družbe... S tem je laičstvo izzvalo tudi zanimanje „poklicne“ teologije za ta vprašanja.

Do te življenjske teologije zemskih stvarnosti je poleg omenjenih njej zunanjih gibal vodil tudi razvoj v teologiji sami. Zadnji dve stoletji vsaj je bila za teologijo značilna in je v njej prevladovala apologetika. Le redki so bili ob tem pravi, razglabljujoči teologi (npr. Moehler, Scheeben). Danes se spet vračamo k pravi teologiji, ki pa naj tudi nima sama v sebi namen, ampak naj odgovarja na vprašanja, ki jih srečujemo v današnjem svetu in življenju, ki se je prej večkrat razvijalo mimo nje in večkrat proti njej (gospodarstvo, znanosti, politika).

S tem v zvezi tudi moremo večkrat ugotoviti med teologi danes nek odpor proti pretirani „dialektiki“, abstraktnemu filozofiranju v tradicionalni teologiji in proti pretiranemu supernaturalizmu, ki bi se ne menil za zemske realnosti in bi jih podcenjeval in gledal v preveč temni luči. Velika zasluga prejšnje teologije je, da je pokazala in utrdila v človeku pojem vzvišenega transcendentnega Boga. Sedaj se more teologija mirno vračati na pozabljeno polje zemskih stvarnosti in tako postaja nekako bolj konkretna, bolj človeška in življenjska.

Metoda te teologije

Iz povedanega je razumljivo, da je v početku bilo značilno v metodi te teologije nezaupanje v filozofijo, ker je nastala delno v odporu do pretiranega filozofiranja in ob razočaranju nad njim. A kmalu so začeli teologi opozarjati, da bi bila prevelika ločitev filozofije in teologije tudi za to teologijo škodljiva, ker bi jo to dokaj izpraznilo. Sv. pismo nam namreč o teh življenjskih realnostih govori le kratko. Vsebinsko si moramo skušati iz tega izluščiti s svojim razmišljanjem, naporom uma, s pravo filozofijo. Tako protestantskemu teologu Karlu Barthu priznajo, kako je svojo teologijo obogatil z uporabo Heglove filozofije.)

Pod označenim vidikom po dvojni metodi moremo v tej teologiji ločiti dve smeri. Prva, „čista“ teologija samo išče, kaj ugotavlja o posamezni zemski stvarnosti razodetje, zlasti sv. pismo (neka pozitivna metoda). Druga pa razglablja in skuša doumeti posamezno realnost v luči in v odnosu do drugih nadnaravnih dejstev in resnic, kot do učlovečenja, odrešenja, milosti, mističnega telesa Kristusovega, Cerkve, sodbe, vstajenja. Glavno pri tem je torej odnos teh realnosti do Boga in človekovega nadnaravnega cilja — in nekateri le ta vidik pri tem upoštevajo (neka spekulativna metoda).

Pojem dela

Neka težava pri teologiji dela je že v tem, da je pojem dela zelo bogat in pomeni marsikaj. Pri tem je važno vprašanje, kaj od tega spada pod to teologijo kot njen objekt.

V najširšem pomenu je pri človeku delo isto kot delovanje človeka kot človeka, tj. njegovo svobodno delovanje. Kar ni svobodno, ni res njegovo delo kot človeka, npr. fiziološko delovanje v njem.

Pravo človeško delovanje najbolj navadno in preprosto delimo v telesno in duševno delo. Ta delitev je glede na zmožnosti, ki so pri tistem delu predvsem in v prvi vrsti udeležene (čeprav so pri vsakem telesnem delu udeležene tudi duhovne zmožnosti človeka).

Pod drugim vidikom, glede na pomen dela za človekovo življenje, delimo spet človekovo delovanje v različne vrste:

Gospodarsko delovanje, ki se more nanašati na zemljo, pa more biti tudi obrt, tehnika, trgovina itd. To delovanje more biti pretežno telesno ali tudi duševno.

Kulturno delovanje je kot tako duševno delo (znanost, umetnost), čeprav zahteva realiziranje zamisli v stvari tudi telesno delo (npr. obdelava gmote, utrujajoče pisanje). More služiti v svojih dosežkih tudi gospodarstvu, kot npr. dognanja nekaterih znanosti.

Politično delovanje je po svoji naravi duševno delo, ki meri na pravo ureditev družbe, da so dani v njej pogoji za srečno življenje prebivalstva.

Religiozno delovanje po svojem glavnem namenu meri na človekovo zvezo z Bogom, na človekov končni cilj (molitev, dobra dela, v razodeti veri zakramenti itd.).

Kaj od tega spada kot poseben in svojski objekt pod teologijo dela?

Če imamo pred očmi pravkar podano delitev človeškega delovanja, moramo izključiti iz obsega teologije dela, ki je teologija zemskih realnosti, človekovo neposredno religiozno delovanje. O človekovem delovanju v molitvi, prejemanju zakramentov itd. tu ne govorimo. To že tako ima svoje mesto v teologiji pod drugim vidikom. Tudi vsako drugo delo, ki ga človek izvrši, naj bo na gospodarskem, kulturnem, političnem področju, naj bo telesno ali duševno, more biti dobro in nadnaravno delo. Pod tem vidikom je človekovo delo vedno spadalo v teologijo, teologijo dobrih del, le da danes teologija dela o teh vprašanih govori še obširneje in podrobneje in globlje. A človekovo delo je nadnaravno dobro in zaslužno delo, če so dani potrebni pogoji, ne glede na to, ali je te ali druge vrste delo po svojem objektu in ali to delo ima naravni uspeh ali ne. Saj se pod tem ascetičnim vidikom ugotavlja, da ni važno, kaj delaš in ali imaš uspeh ali ne, ampak, kako kaj delaš; odločilen je „dober namen“ (predpostavljamo druge potrebne pogoje). Po božji zamisli naj bi vse človekovo delovanje tudi imelo ta značaj nadnaravnega dobrega „krščanskega“ dela. A ob pogledu na delo moremo vse to odmisлити in ga gledati še pod drugim vidikom, ki ga opažamo v današnji teologiji dela. Ta teologija, smo rekli, je teologija zemskih realnosti; zemskih v tem pomenu, da je njih neposredni cilj v tem svetu. Tako moremo gledati tudi človekovo delo, kolikor proizvaja kako svetno dobrino zunaj človeka, kolikor naravno izpolnjuje človeka. Tu pride kot važna v poštev tudi različnost človeškega dela in njegov učinek, uspeh, ter s tem v zvezi celotni človeški napredek, ki je pač uspeh človekovega dela, in se sprašujemo, kakšen pomen ima vse to v božji zamisli.

Ob tem človekovem delu, ko o njem danes govori teologija dela, se večkrat daje poseben poudarek delu, ki na gospodarskem področju gradi za naš čas značilno tehniko.

Če imamo pred očmi to delo, pa moramo ugotoviti, da se je pojem dela pod tem vidikom v zgodovini do današnjega pojmovanja precej spremenil.

V preteklosti je bilo človekovo delo usmerjeno predvsem na pridobivanje tega, kar je potreboval za preživetje. Značilnosti tega dela so bile: Bilo je to delo individualno, v tem pomenu, da ni nastalo iz organizirane povezave množice, ampak je bil od posameznika celoten posameni proizvod. Vsako produktivno delo se je tako opravljalo ločeno od drugih del samo zase. Individualno je bilo tudi v tem pomenu, da je proizvod imel sledi značaja posameznika, prav njegove moči, spretnosti in sposobnosti. Orodje je pri tem delu bilo še preprosto.

Filozofija o delu v preteklosti predpostavlja splošno to pojmovanje dela. Tudi v liturgiji je v čiščenju sv. Jožefa Delavca ali Kristusa Delavca obsežen ta pojem dela.

Danes je produktivno delo dobilo novo podobo. Njegove značilnosti so: Različna dela so sedaj povezana v enoten aparat proizvodnje. V tej ne dela vsak svojega izdelka, proizvodnja je kolektivna in so v njej udeležene organsko povezane množice, ki delajo večkrat na tekočem traku in v tej proizvodilni enoti določa tempo bogato sestavljeno umetni stroj.

V odnosu do narave je človek prej porabljal prilagujoč za svoje potrebe to, kar mu je narava nudila. Sedaj je za človekovo delo značilno prizadevanje za gospodstvo nad naravo, da bi služila njegovim zamislim.

Moderno proizvodilno delo je sad mnogega duševnega dela in naporov in je danes velik del v njem tudi duševno delo, telesno so v veliki meri nadomestili stroji. Telesno delo je splošno tudi močno mehanizirano in tako manj res človeško in delo osebnosti, kot je bilo v preteklosti.

Teološko razglabljanje o delu

Teološko razglabljanje o delu predpostavlja nauk razodetja in nauk Cerkve o delu, ker brez tega ni prave teologije.

Toda uradno cerkveno učiteljstvo o delu, kot je predmet teologije dela, ni nič določilo. Pač pa je bilo v vseh dobah dosti govora o tem delu v pastoralnem prizadevanju Cerkve, kar bolj spada pod poglavje nauka tradicije o delu.

Kolikor sv. pismo izrecno govori o delu, ima pri tem prav posebni vidik, kot bomo videli.

Ne bomo govorili v posebnem poglavju o nauku sv. pisma in v drugem o nauku tradicije in potem, kaj o tem teolog, ampak v naslednjem kratko označimo, kaj je na podlagi sv. pisma in tradicije trenutni rezultat teološkega razglabljanja o delu.

Delo kot breme in pokora

Sv. pismo SZ in NZ, kot podobno tudi tradicija, splošno gledata na delo kot na breme in pokoro, ki jo je Bog človeku naložil.

V sv. pismu je glede človekove dejavnosti poudarek na njegovi religiozni usmerjenosti v onostranstvo, v misli na Boga, dušo in večnost in na verskih vajah in dobrih delih, ki so med njimi največja molitev, post in miloščina; trdo vsakdanje delo stanovske dolžnosti stoji pri tem bolj v ozadju.

Pred preveliko skrbjo za tostransko sv. pismo svari: „Ne skrbite torej in ne povprašujte: Kaj bomo jedli in kaj bomo pili ali s čim se bomo oblekli? Zakaj po vsem tem povprašujejo pogani... Išcite najprej božjega kraljestva in njegove pravice, in vse to se vam bo navrglo. Ne skrbite torej za jutri; kajti jutrišnji dan bo imel skrb sam zase; zadosti je dnevu njegova lastna težava“ (Mt 6, 31 sl.).

Sv. pismo torej ne vznbuja gospodarske podjetnosti, ampak se zdi nasprotno.

Je pa delo po nauku sv. pisma človeku naloženo: „V potu svojega obraza boš užival kruh, dokler se ne povrneš v zemljo, ker si vzet iz nje“ (Gen 3, 19). Je torej delo težko, se upira naravi, a je naloženo kot pokora, ki naj človeka očiščuje.

Izraelci so pri sosednjih narodih videli velika dela izredne podjetnosti (egiptovske piramide, babilonsko in perzijsko stavbarstvo, kot stavbarstvo pri najbližjih sosedih). A sv. pismo SZ to prezira kot pogansko in brezbožno; vidi ob tem napuh, ki je to gradil, in ponižanje človeka, ko so za ta dela umirale množice sužnjev kot cenena delovna sila.

Ta vtis je ob velikih delih poganskih narodov ostal tudi v sv. pismu NZ.

Podobno so tudi prvi kristjani bolj mislili na Gospodov drugi prihod kot na gospodarsko oblikovanje sveta, ki so v njem živeli.

Ta vidik glede dela je važen za naše versko življenje in nam ascetika daje tole aplikacijo: Kristus-Odrešenik je s svojim delom posvetil tudi naše delo. Združujmo svoje delo z njegovim in nam bo vir rešenja in posvečenja in v rast vsemu skrivnostnemu telesu Kristusovemu, ki smo njegovi udje. Na to moremo obrniti besede sv. Pavla: „S svoje strani na svojem mesu dopolnjujem, kar nedostaja bridkostim Kristusovim, za njegovo telo, ki je Cerkev“ (Kol 1, 24).

To je glede dela resnica, a ne vsa resnica. Če bi kdo menil, da je to vsa resnica o smislu dela, bi bilo to enostransko pojmovanje. Pravzaprav to niti ni nauk o delu samem, ampak bolj nauk o njegovi težavnosti in njegovem spokornem značaju, ki ga ima delo po človekovem grehu. A delo je ne glede na greh že imelo določen smisel v božji zamisli.

Pogled na delo samo pod tem vidikom je prepesimističen. (Sv. pismo nudi tudi bolj optimističen vidik, da gledamo delo v luči zapovedi ljubezni in kot izraz ljubezni do sebe in do bližnjega, ko sebe in bližnjega z delom ohranjamo, izpolnjujemo in osrečujemo.)

Ta vidik bolj odgovarja nekdanjemu pojmovanju dela, ko si je človek s trudom osvajal v naravi, kar je potreboval za življenje. Delo na današnji stopnji človeškega napredka nam jasno govori, da ni le breme in pokora, da ima v sebi še drug smisel. Današnja tehnika, industrija, ki obvladuje naravo in nekačo poduhovlja snov in kaže izredne realizacije človekovih zamisli, ne dobi odgovora v razodetju samo s tem naukom o delu. In vendar je tudi na to potreben odgovor v luči razodetja.

Delo kot ustvarjalnost

Je še drug, bolj optimistični pogled na delo, ki nas k njemu vodi današnje pojmovanje dela in ima trdno oporo tudi v sv. pismu. „Podvrzita si zemljo in ji gospodujta!“ govori Bog prvemu človeku (prim. Gen 1, 28). Človeško delo moremo gledati v luči božjega stvariteljnega delovanja.

Človek je božja podoba tudi po tem, da je ustvarjalec, čeprav je to v primeri z Bogom seveda le v analognem pomenu. Bog ga hoče imeti takega, da s svojim delom izpopolnjuje svet, ki ga je on ustvaril in izročil človeku v gospodstvo. Tako Bog svoje stvarstvo izpopolnjuje po človeku, človek z njim pri tem sodeluje. Človek s svojim delom obvladuje svet in uveljavlja nad njim svojo voljo ter tako v svetu vpostavlja red in harmonijo, ki sta bila zrušena z grehom; tako se tudi po človekovem trudu oblikuje „kozmos“. Po človekovem delu duh obvladuje in

nekako oživlja materijo, po njem pronica v svet um, ki more človek tudi v njem zaslutiti sledi ustvarjalnega uma božjega. Pri tem je človek v stalnem napredku, ki mu ne vidimo konca; vedno se mu bodo odpirale nove možnosti.

Delo tudi vzbuja v človeku latentne sposobnosti in jih razvija in tako izpopolnjuje človeka samega.

Tako je svet vrt, ki ga je prejel človek v obdelovanje.

Prvo stvarjenje se nadaljuje in se božje stvariteljno delovanje obnavlja tudi po človeku, ki dela. V človeškem delu deluje impulz božje ljubezni, ki brez nehanja stvari.

Tako človekovo ustvarjalno delo ni kaka stena med njim in Bogom, ampak neka vez združevanja med njima. Pod tem vidikom pravi teolog: „Podlaga božje prisotnosti ni naš neuspeh, ampak naš uspeh... Čim več dela, bolj je Bog stvarnik“ (Cheny).

V sv. pismu kažejo v Kristusovi priliki na človeka, ki ga Gospod obsoja zaradi lenobe in sebičnega računarstva, ko je zakopal svoj talent. Sv. Tomaž o tem pravi nekje, da človek, ki ne rabi svojih zmožnosti, greši proti naravi. Z lenobo namreč omejuje neizmerne možnosti božje stvariteljnosti, ki deluje po človeku. Človek mora v svoji ustvarjalnosti težiti čim više, k vedno večjemu napredku.

Ta nauk o delu današnji človek rad sliši. Na tem v človeku nastaja neka mistika dela, v misli, da v svojem ustvarjalnem delu sodeluje z Bogom. V tem vidi človek-delavec svoje dostojanstvo, dostojanstvo bitja, ki je v svoji ustvarjalni podjetnosti podobno Bogu.

Seveda tudi ta doktrina ne izčrpa vsega smisla človekovega dela. Ustvarjalna dejavnost, neprestani napredek nima vsega opravičila v samem sebi, ni sam sebi namen. Ni ves smisel dela v tem, da je delo „afirmacija našega značaja ustvarjalcev“ (Heglovo izražanje). To bi vodilo v idolatrijo napredka. Treba se je vprašati še po namenu človekovega dela: Čemu naj vse to služi? Čemu je Bog ustvaril človeka kot delavca-ustvarjalca? Kaj pričakuje od človekovega dela?

Moremo se pa vprašati že ob tem, ali je tedaj vsako človekovo delo že kot tako v božjo slavo (ne glede na moralno in nadnaravno stanje človeka, ki dela). Za to navajajo besede sv. pisma: Ali torej jeste ali pijete ali kaj delate, vse delajte v božjo slavo (1 Kor 10, 31). Nekateri ob tem opozarjajo, da sv. pismo tu pravi „vse delajte v božjo slavo“, ne pa „vse delate v božjo slavo“. Tako smo poklicani, da posebej z dobrim namenom in ljubeznijo usmerjamo vse svoje delovanje v božjo slavo. To da človekovemu delu posebno vrednost in je Bogu v posebno žast. A osnovno, objektivno je Bogu v slavo vsaka ustvarjena popolnost, čim večja je, tem večja je božja slava. Tako je tudi vsako človekovo delo, razen moralne zlosti, ki je v grehu, Bogu v veliko slavo, tudi v človeku, ki na Boga ne misli, tudi v grešniku, in tudi v človeku, ki Boga taji. Nič Bogu njegove slave v popolnostih stvari ne more vzeti.

Delo pod eshatološkim vidikom

Človekovo delo ima, kolikor je nadnaravno dobro delo, velik eshatološki pomen; saj človeka posvečuje in mu pripravlja mero bodočega večnega poveljčanja in prinaša v neki meri korist vsemu skrivnostnemu telesu Kristusovemu.

Ali pa ima tudi človekovo delo kot tako, ne glede na njegovo nadnaravno dobro, po svojem sedanjem učinku in uspehu v svetu kak pomen glede končnega nadnaravnega cilja človeka in kakšen je ta pomen? Človekov končni cilj moremo spet gledati, kolikor je na skrivnosten način ostvarjen delno že v sedanjosti (po-

veličanje po milosti posvečene duše) in kolikor je šele realnost bodočnosti (poveljčanje po smrti, vstajenje človeka in končno poveljčanje stvarstva v „novem nebu in novi zemlji“). Kristusovo kraljestvo je namreč obenem v dopolnitvi časov in njegovi končni paruziji, pa tudi v njegovi skrivnostni sedanji rasti v dušah po milosti. Ob tem je veliko vprašanje, ki teologija v njem išče večje jasnosti, kakšen je pomen, ki ga ima glede tega človekovega končnega cilja človekovo delo v tem življenju kot tako, bodisi delo posameznika ali pa kolektivni napor človeštva v njegovem neprestanem napredku skozi vso njegovo zgodovino.

V teh vprašanjih je v teologiji še mnogo nejasnosti in ugibanja in zato med teologi tudi needinosti. Predvsem tožijo teologi, da še nimajo vsestransko obdelane eshatologije, kot bi jo v teh vprašanjih potrebovali. Tradicionalna teologija se v tem zdi močno enostranska. Govori namreč le o koncu sveta. Kako pa bo izpolnjeno hrepenenje stvarstva po izpopolnitvi, kaj vključuje vstajenje mesa, kaj bosta „novo nebo in nova zemlja“, o tem sedanja eshatologija ne govori mnogo.

Glede pomena človekovega sedanjega dela in napredka za človekovo življenje milosti nekateri poudarjajo, da delo ustvarja pogoje za delovanje milosti v dušah; redno da to velja, kakor sicer nimamo popolnega vpogleda v skrivnostno delovanje milosti in v skrivnostne božje sklepe, po katerih Bog svobodno deli milost. Če to predpostavljamo, se nam v novi luči predstavi pomen vsega človeškega dela in napredka, ki naj posredno oblikuje človeštvo tudi v duhovno-nadnaravnem pogledu in tako po svojem tostranskem napredku more človeštvo tudi duhovno-nadnaravno zoreti. Tako bi delo posredno oblikovalo tudi končno posmrtno usodo duš, človeštva. Tako milost ne bi suponirala narave le v statičnem pogledu, ker predpostavlja naravni subjekt, ki je v človeku duhovno-telesne narave, ampak bi suponirala naravo tudi nekako v „dinamičnem“ pogledu, v genezi in rasti nadnaravnega življenja; bila bi odvisna v meri in načinu svoje uspešnosti nazadnje tudi od človekovega tostranskega dela in napredka. To seveda tako, ne da bi bila kaj prizadeta podarjenost milosti, pravi milostni značaj milosti; Bog bi bil le dejansko svobodno uredil tako. Med naravo in milostjo bi tudi v tem pogledu bila lepa harmonija. Je prepad med njima pojmovno, v njuni bistveni razliki, a ne prepad v življenjsko eksistencialnem redu.

In kaj reči o pomenu človekovega sedanjega dela glede na končno poveljčanje stvarstva sploh? To je v zvezi z vprašanjem poveljčanja človekovega vstalega telesa, ki je del stvarstva.

Rekli smo, da je človek v svojem ustvarjalnem delu božji sodelavec. Tedaj je vse človekovo delo usmerjeno po svojem objektivnem namenu (finis operis) v isti namen kot božje stvarjenje. Cilj vsega dela je isti kot cilj vse zgodovine. Če ne gledamo pri tem človeka kot posameznika, ampak človeštvo in stvarstvo kot celoto, moremo reči v smislu teologije sv. Pavla, da je namen božjega stvarjenja totalni mistični Kristus, ki bo v njem Kristusu kot glavi podrejeno vse, človeštvo in ostalo stvarstvo, in se bo v tem tudi sam podvrigel Očetu (prim. 1 Kor 15, 28).

Vprašanje o pomenu človekovega dela pri končnem poveljčanju stvarstva nekateri teologi predstavljajo v tej obliki: Naše zveličanje in to končno poveljčanje celotnega stvarstva je predmet božjega, teološkega upanja. Ali je s tem upanjem v zvezi upanje človeštva v njegovem ustvarjalnem prizadevanju in njegovem napredku in kakšna je ta zveza? Mnogi si zastavljajo to vprašanje in ga z različnih vidikov skušajo reševati.

Nekateri teologi pri tem kažejo na novi značaj človekovega dela danes, ko ni več le odkrivanje stvarstva, ampak oblikovanje stvari, ki jih človek vedno bolj obvladuje, jim je vedno bolj gospodar. Kažejo, s kako močjo to delo danes oblikuje človeško družbo. Ta postaja vedno bolj celota in zaokrožena enota in je človek v njej nasproti naravi vedno bolj svoboden in nad njo vzvišen, vedno bolj neodvisen od naravnega ambienta, ki si ga po svoje ustvarja. Kot vse to oblikovalno delo izhaja naravno iz človeka kot inkarniranega duha, tako to njegovo delo vedno bolj prešinja snov z duhom, jo dviga in plemeniti. Z vsem tem naravo nekako odrešuje, ko jo spravlja v pravilnejši odnos do sebe, ki je bil zrušen z grehom.

Tako potem ob pogledu na eshatološki pomen dela nekateri govorijo o nekem potrebnem skrivnostnem zorenju časov, ki bo pripravilo drugi Kristusov prihod. Sv. Pavel govori o polnosti časov, ob kateri je Kristus prišel na svet. Ali ne zahteva drugi prihod Kristusov neko podobno pripravo, ki tudi predpostavlja določeno kulturno stanje človeka, ki naj jo ostvari človekovo ustvarjalno delo, se sprašujejo nekateri.

Drugi govorijo, kot da gre tu za neko vzročno zvezo in človekovo delo vsaj indirektno pripravlja „novo nebo in novo zemljo“, ki o njej govori sv. pismo. (Seveda ne bi bilo to po nekem homogenem naravnem razvoju, ampak bo to poveličanje nadnaravno dejstvo, kot poveličanje človeka v njegovem vstajenju, ki tudi ni stopnja njegovega naravnega razvoja.) Človeštvo da v svojem razvoju gre, čeprav nevede, za skrivnostnim klicem, ki je Kristus, počelo in cilj stvarstva, vseh časov in vsega dogajanja. Ta vse priteguje k sebi, tudi ustvarjalnost človeka, ki gradi bodoči svet poveličanja.

Ob tem se pojavi vprašanje, ali tedaj sedanje človekovo delo v tistem dokončnem stanju kako preostane. O tem se vprašuje teolog: „Ali res moramo misliti, da od vseh človekovih del ne bo ostalo drugega kot le ljubezen, le dober namen, ki je oživiljal njegovo delo? Kaj bi tedaj bil vstali Gutenberg v istem telesu, ki je istovetno z njegovim zemskim tvarnim telesom, če ne bi več imel nobenega odnosa do iznajdbe, ki je danes tolika njegova slava? Kaj bi bil tedaj krščanski slikar brez svojega dela, glasbenik brez svojih simfonij, pesnik brez svojih pesnitev? In ali od gigantskih naporov moderne industrije, inženirjev in delavcev, naj sploh nič ne preostane? Ali res moramo s srednjeveško teologijo vztrajati dobesedno na „solvet saeculum in favilla“? Da priznamo resnico: ob tem vprašanju moremo samo jecljati. Neuspešno je naše prizadevanje, da bi si ustvarili predstavo vstalega vesoljstva. A verska resnica, da bo vsak od nas vstal v svojem lastnem telesu, bi ostala izpraznjena, če ne bi veljalo, da bo tudi vse vesoljstvo, ki so naša telesa njega deli, deležno poveličanja. Saj tudi sv. Pavel pravi: „Doslje vse stvarstvo skupno zdihuje in trpi v porodnih bolečinah“ (Rim 8, 22). Če nam Cerkev dovoljuje tako misliti, tedaj dobi človekovo delo, od preprostega ročnega dela do stvariteljnega dela genija, svojo večnostno vrednost, ne da bi to pomenilo kakršen koli zemsko-telesni mesijanizem“ (H. Rondet S. I., *Die Theologie der Arbeit*, Würzburg 1956).

S tem v zvezi je vprašanje, ali bodo poveličani ob poveličanem svetu tudi še vršili kako delo. V dopolnitev prejšnjega nazora, ki je enostransko poudarjal počitek poveličanega stanja, danes vedno izraziteje govorijo o dejavnosti in nekem delu poveličanih, ki bo pač odgovarjalo tistemu stanju. Razlogi za to so močni, kakor si ne moremo konkretnije predstavljati tega dela kot ne poveličanja

To gledanje na delo je za modernega človeka zelo privlačno. Ko se namreč človek pri današnji ustvarjalnosti (npr. industrija) sprašuje o pomenu svojega prizadevanja, ki se človeku danes zazdi večkrat brez pravega smisla, ta nauč daje vsemu človeškemu delu vzvišeno poslanstvo pri dopolnitvi sveta za njegovo končno stanje ob paruziji.

Delo je res s tem postavljeno v krščanski okvir in dobi posebno globok tudi verski pomen. Je pa ta vidik nov in je vzbudil več temnih vprašanj. Kako človeško delo kot tako more imeti večnostni pomen? Pod tem vidikom se govori več o človekovih delih, stvaritvah, kot pa delu samem in o človeku. Kako razmejiti pri tem na eni strani delež ljubezni in dobrega namena pri delu in na drugi strani delež dela kot takega in njegovega uspeha?

+

Med tremi vidiki, ki smo jih ločili pri razglabljanju o delu, ni popolne ločitve, ampak so med njimi stične točke. Potreben bi bil v tej teologiji še nek višji vidik, ki naj vse to povzame v celoto in enoto. Tako sintezo nakazuje vidik, ki vse človeštvo in vesoljstvo usmerja v eshatološkega zmagovalnega Kristusa. Ta je težišče, ki je vanj vse usmerjeno.

Človek in duhovnik in njuno okolje

Dr. Franc Mihelčič, Avstrija

V pričujočem članku nameravam obravnavati pomen okolja kot sredstva zorenja in spopolnjevanja človeka in duhovnika.

1. ČLOVEK IN NJEGOVO OKOLJE

Napisal sem „njegovo okolje“ namenoma; videli bomo, da je to upravičeno. Najprej pa si oglejmo, kaj je pravzaprav okolje, v katerem živi človek, s katerim ima opraviti, od katerega zavisi njegovo zorenje.

a) Okolje samo na sebi

Bog je ustvaril vesoljstvo, t. j. ves svet in človeka v njem. S tem je človek del veseljstva; pa ne eden izmed nešteti delov, marveč tisti, ki mu je vesoljstvo izročeno, da ga vlada, da mu gospoduje, da ga rabi, da tako svet služi človeku in s tem Stvarniku.

Toda vesoljstvo ni človekovo okolje; to je samo tisti del, recimo izsek stvarstva, s katerim prihaja človek v neposredni in stalni stik, v katerem živi, na katerega vpliva in od katerega je vplivan. Sem spadajo tako žive kot nežive stvari, razne dobrine, ljudje, s katerimi pride v stik ter dogajanja in doživeti.

b) Človek in okolje

Tu gre predvsem za vpliv človeka na okolje in obratno. Čeprav ima določeni človek z mnogimi isto okolje, ga ne doživlja, ne vpliva nanj in ni vplivan

od njega na isti način. Človek je individuum, je bitje zase, s svojimi potrebami in načini reagiranja, gledanja, presojanja. Tako se pusti tudi sam na povsem svojski način vplivati od okolja. Vsak človek kot individuum si tako napravlja in oblikuje svoje individualno okolje. Tu igrajo dedne zasnove, svojska nagnenja, potrebe, vzgoja in kasneje pridobljene navade veliko vlogo. Napačno je, kar meni dialektični materializem (pod vplivom svojih genetikov, kot je npr. Lysenko), da more človek, recimo partija, ustvariti določene okoliščine, v katerih se oblikuje človek po določeni šabloni.

Med človekom in živaljo je glede zadržanja nasproti okolju velika razlika. Žival je zaprt, človek pa je odprt sistem. To pomeni: žival je že po naravi opremljena in usmerjena na določen način življenja, v prav določenem okolju. Ona je zaprta v okolje, je uglasena nanj. Ima svoje, vsem živalim iste vrste enake potrebe, gleda vse pod vidikom teh. Tako ne zanima muhe cigareta, marveč slaščica in tega zanimanja ne more spremeniti; pes se zanima za meso, nikoli se ne bo zanimal za knjige. Vsaka žival ima določen aspekt, ki je pod diktatom nagona ohranitve življenja in vrste.

Žival ima določene življenjske okoliščine, je nanje vezana; dokler so te ugodne, se počuti dobro, kakor hitro pa se spremenijo, se njen položaj poslabša. Če prestopi sprememba meje ekološke valence, to je življenjske sposobnosti, žival pogine. Tako so poginile neštete vrste in rodovi živali. Sama si ne more prav nič pomagati. O človeku pa vemo, da si more tudi v najtežjih okoliščinah pomagati in najti pota, da se ohrani. Zato mu je dan razum, zato je človek nespecializiran, t. j. se more prilagoditi raznim načinom življenja. Kakor hitro je tako bitje specializirano, to je razvito in prilagojeno le določenemu okolju in načinu življenja, je obsojeno v izumrtje, kakor hitro se njegovo okolje bistveno spremeni.

c) Pomen okolja za človeka

Če beremo prvo poglavje sv. pisma stare zaveze, vidimo, da je Bog ustvaril človeka za to, da mu je izročil svet. Svet je ustvarjen za človeka (to vodi seveda naprej v človeka, ki je na vrhu stvarstva, ki je učlovečeni Bog, Kristus-Gospod). Bog v sv. pismu pravi: „Ustvarimo človeka po svoji podobi“, in mu ukaže: „Gospodujta!“

Že prvo pomeni gospodovanje, vladanje. Človek je podoba božja; to pomeni njegov namestnik; v stvarstvu, med stvarmi nadomešča Boga. Svet, ki mu služi, s tem, dviga k Bogu, posvečuje. Ko pa sam vrši božjo voljo, nadomestuje Boga, Bogu služi in s tem sebe posvečuje in spopolnjuje k vedno višji bogopodobnosti. Človekova bogopodobnost ob stvarjenju ni popolna, je le zasnovana. Gospodujejo jo razvija. Bogopodobnost in gospodovanje sta naloga za človeka; določata njegov odnos do stvarstva in do Stvarnika. Oboje mora človek srečati, ob obojem se znajti.

Z izrazom „srečanje“ pokažemo človekov odnos do nečesa. Tako je človekov odnos do Boga, svojega Gospoda, služba božja; do stvarstva pa pomoč, ki jo človek potrebuje.

Obojni odnos pa je v globini le en sam odnos, če ga človek prav razume; če ne, povzroči v osebi razklanost ali upor; če človek hoče služiti dvema gospodom. Vsak odnos človeka do stvarstva mora biti v resnici odnos ali srečanje s Stvarnikom. Pri tem je stvarstvo le sredstvo, ki je potrebno zaradi telesno-duhovne narave človeka, ki ne more srečati Boga neposredno, kar more le čisti duh, marveč le po čutnih stvareh. Toda skozi vidno prodre duh do nevidnega.

Srečanje z Bogom je najvišje, kar more doseči človek kot oseba. Je vir notranje rasti in razvijanja osebnosti. Pri tem pa je potrebno, da gleda človek

Boga drugače kot npr. sočloveka ali katerokoli drugo stvar. Vse to je ob človeku in človek more obstati brez njih; Bog pa ni ob človeku, ker človek v svoji eksistenci ni od njega neodvisen. Kar je in kar ima, ima samo od njega. Napačno gledanje na to razmerje povzroča napačno srečanje z Bogom ali ga sploh preprečuje in vodi v odpad od Boga.

č) Srečanje in srečanje z okoljem

Srečanje je prejemanje in dajanje; prvo je umsko delo, drugo pa delo volje; prvo je v spoznanju, drugo v predaji. Pri srečanju se izvrši izmenjava. Toda niso vsa srečanja enaka. Človek sreča Boga kot osebo, ga prizna kot svojega Stvarnika in najvišjega Gospoda in se mu kot takemu tudi preda. S človekom se človek sreča tudi kot z osebo, toda obenem kot božjo stvarjo. Ob tem srečanju se izvrši izmenjava, sicer srečanje ni uspešno in resnično, toda je na drugi ravni kot pri Bogu. Človek more dati in prejeti, more ob tem bogateti in obogatiti, vendar v omejenem obsegu in končno le kot božja stvar. Drugače sreča človek brezumne stvari. Tu je resnično srečanje mogoče le, če jih sreča kot božje stvari, ki same od sebe ne morejo ne prejemati ne dajati, kar bi naj obogatilo dušo človeka. O kakem notranjem bogatenju stvari ni govora. Vse, kar more človek pridobiti ob srečanju s stvarmi, je tisto, kar mu daje Stvarnik po njih. Enako je z dogajanjem, pa naj si bodo posledica človekovega delovanja ali naravnih zakonov. Človek more po njih srečati svojega Gospoda in samo to omogoča pravo srečanje z njimi.

Vse to raznoliko in na videz tako neenako srečavanje pa se steka v Boga, iz katerega končno izhaja. Je pa prav v tej raznolikosti nevarnost. Utegne človeka premotiti, da zamenja stvar z osebo, oziroma ji da lastnosti osebe, da se ustavi pri videzu, da zamenja subjekt z objektom (človek je vselej subjekt, kot Bog tudi; vse ostalo pa le objekt). Samo če gleda v vsem Boga, ostane njegov pogled nemoten, jasen. Lep primer nam daje sv. pismo, ko pripoveduje, da je privedel Bog živali pred Adama, da jih poimenuje. Bog je bil ob njem, zato je dal vsaki ime, ki ji je pripadalo. Če vidimo vse v Bogu, se ni bati, da bi se glede vrednosti stvari motili; vsaka stvar, vsak človek bo imel tisto vrednost, ki jo ima v Bogu. Le tako smo zavzeli pravo objektivno stališče.

d) Možnosti in ovire srečanja z okoljem

Človek brez srečanja z okoljem ne more živeti; samo v okolju more prestati svojo preskušnjo, more zoreti; tu se mora obnesti; „hic Rhodus, hic salta!“ Žal pa je toliko ovir, da človek kaj lahko zamudi možnosti pripraviti se na pravilno in uspešno srečanje.

Najprej vemo, da pride človek na svet telesno in duševno nerazvit. Telesno, pravijo znanstveniki, je vsaj eno leto prehitro rojen; duševno pa potrebuje skoro dve desetletji, da je sposoben samostojno zavzeti stališče do okolja in se v njem znajti. Pa sam od sebe tega ne zmore; vsekakor potrebuje pomoči od zunaj.

Ta dolga doba usposabljanja pripravi človeka, da more ostati svoboden ob vplivu okolja, ga usposobi za vsakovrstne zahteve, ki izhajajo iz okolja. Mladost je čas priprave in usposabljanja; vzgoja je pa pot k temu. Namen vzgoje je pomagati mlademu človeku, da sliši iz vsega, kar sreča, klic Stvarnika. To je prvo in nad vse važno, a žal pogosto pozabljeno in zanemarjeno. Če človek tega ne „čuti“, je njegovo srečanje s stvarstvom brez notranjega haska, ker ga

ne bogati, mu ne pomaga zoreti. Človek se mora navaditi slišati božji klic iz srečanja s človekom, z dobrinami in dogajanjem. Videti mora v svojem življenju službo Boga, sicer zamenja to službo z vlado in postavi sebe za cilj.

Potrebno je poznanje načel, smernic za življenje, ki naj srečanje urejajo, usmerjajo, olajšujejo. Če teh ni, je človek šviga-švaga, nestanoviten, brez pravega cilja. Tudi tu ima vzgoja veliko nalogo. Vzgoja v poznanju nравstvenih načel, božjih zapovedi, vzgoja vesti. Človek ne more biti brez smernic. Vzgoja značaja je potrebna, da obstane, da ne omaga, da se ne izneveri.

Posebno je važno pomagati mlademu človeku, da se usposobi v vsaki življenjski fazi obvladati njene probleme. Vemo, da poteka človekovo življenje v različnih fazah. Vsaka ima svoje probleme, vsaka svoje naloge, vsaka svoje težave in ugodne možnosti. V vsaki fazi je človek v drugem stališču nasproti okolju in problemom življenja, sliši drugačno vabilo božje po okolju. Če človek ne obvlada zahtev določene faze, je nezrel za prihodnjo; toda ta ne čaka; človek jo mora nastopiti in pri tem vleče s seboj nepremagane, neobvladane probleme prejšnje faze. Obvladanje življenja je potem iz faze v fazo težje in človek je za uspešno srečanje nesposoben, je neuravnovešen, nezrel. Posledice se kažejo na različne načine, zlasti v tem, da ne zmore problemov življenja.

Velika ovira je znana **nevroza**. Gre za duševno obolenje, za katero je značilno, da se človek umika obveznostim, išče za to drugih izhodov, je nesposoben za pravilni stik z okoljem, ne reagira pravilno, normalno na srečanje, ker so duševne sposobnosti le enostransko razvite; njegovo sprejemanje ob srečanju je ovirano in moteno, ker je umsko delo ovirano; njegovo čustvovanje je obrnjeno vase, je egocentrično; zato je tudi predaja ovirana; razen tega živi v neprestanem strahu, kar ga ovira, da bi voljno sprejemal težave, žrtve in odpovedi, ki so potrebne pri srečanju. Pravilno srečanje je ovirano, ker nevrotik ni popolnoma svoboden in prost, čeprav presojanje in odločanje ni povsem onemogočeno. Pač pa ne more prenesti napetosti, ki nastajajo ob srečanju. Je nesposoben za pravičen in zdrav kontakt.

Vse te pomanjkljivosti se v nevrotiku kažejo tudi v mehanizmih, ki jih porablja. O teh sem govoril že prej. Omenim naj tu le dva od mnogih. Tako je poznana **kompensacija** ali **nadomeščanje**, ko skuša človek prikriti neko notranje pomanjkanje interesa in ljubezni (pretirani darovi). **Projekcija** je mehanizem, pri katerem človek projicira podobo nekoga na drugega (npr. očeta na Boga) ali svoje napake na bližnjega.

Drugi vir napačnega odnosa do okolja je nepravilna in nezadostna vzgoja, ki človeku ni dala ne smernic za življenje ne vzgojila značaja in vesti. Prav tako utegne izoblikovati javno mnenje, služba, poklic in podobno v človeku nepravilno zadržanje nasproti okolju. Zato pa je neobhodno potrebno, da ostane človek svoboden v svojih pogledih, v svojem presojanju, vrednotenju in zadržanju nasproti vsemu, kar srečava. Vse to pa mlademu človeku omogoča prava vzgoja. Napačno bi bilo misliti, da gre pri vzgoji samo za pozitivno stran, za oblikovanje dejanj; gre tudi za obvarovanje pred kvarnimi vplivi. Tu pa ni mišljena le slaba družina, knjige in podobno, marveč negativni vplivi, ki jih more prejeti že človek, ko še ni sposoben sam presojeti in jih pravilno vrednotiti že od prvega dne življenja dalje. Saj je znano, da je iskati vzrokov nevroze že v zgodnji mladosti. Prav tako je takrat ugodno srečanje z okoljem pogoj uspešnega srečavanja kasneje.

Zdaj si hočemo ogledati duhovnika sredi okolja v katerem živi. Govorimo o „njegovem“ okolju, duhovniškem okolju, ker je njegovo srečanje z njim drugačno kot pri laiku. Res je, da se na eni strani duhovnikovo okolje krije z okoljem vsakega človeka, posebno še kristjana; res je pa tudi, da nosi svojski pečat. Aspekti, pod katerimi moramo gledati njegovo nalogo, so drugačni od aspektov, pod katerimi gledamo nalogo laikov. Ker določajo njegov odnos do okolja drugi vidiki kot pri neduhovniku, ima njegovo zorenje prav svojski značaj, je duhovniško. On je „vzet“ iz ljudstva; ta „vzet“ ne pomeni le, da je izbran iz človeške skupnosti, ampak da je odbran, „segregatus“, za višje poklican, višje postavljen, pomaknjen bliže Bogu. Duhovnik je Bogu posvečen, ima višjo subjektivno in objektivno nalogo, višji cilj tako glede sebe kot glede drugih, za katere je postavljen. Če je že kristjan „nov človek“, velja to še bolj za duhovnika. Njegov položaj v stvarstvu je drugačen kot položaj kristjana laika. Duhovnik v odnosu do Kristusa ni kak njegov nameščenec ali uradnik, marveč ima kot Gospodov maziljenec in kot tak „alter Christus“, do Kristusa poseben odnos, da je kot njegova podoba, njegov namestnik na zemlji.

Da si nekoliko bolje predstavimo položaj duhovnika, premislimo še naslednje. Kristus stoji v stvarstvu kot veliki duhovnik; pa ne le kot žrtev in žrtvovalc; njegovo poslanstvo ni s tem izčrpano; reči moremo, da je to samo sredstvo tistega, kar je pravzaprav njegovo poslanstvo kat'exohen; uresničiti božji načrt glede stvarstva, privedi ga nazaj k Stvarniku, darovati mu ga, da ga bo vse priznalo in častilo. „Ko mu bo pa vse podvrženo se bo tudi sam Sin podvrget Njemu, ki mu je vse podvrget, da bo Bog vse v vsem“ (1 Kor 15, 28). Kristus je žarišče, iz katerega izhaja vsa svetost, v katerem se vse preoblikuje. Obenem pa je tudi tisto središče, v katerem vse dozori, da more postati božja last. Iz njega pa zopet izžareva vse k Očetu, se vrača k njemu. To izraža Skrivno razodetje ob koncu knjige. V Kristusu se mora uresničiti ves svet, da bo božji.

Duhovnik je podoba tega Kristusa; ima enako nalogo; on ni le duhovnik, ko daruje Kristusa kot žrtev, marveč tudi takrat, ko posvečuje svoje okolje, da more vredno služiti Bogu, in ga vodi k Njemu. Preko duhovnika se vrši po božji zamisli in volji posvečevanje sveta. Tako je tudi duhovnik žarišče, podoba žarišča Kristusa, seveda v določenem okolju. Kakor ima Kristusovo poslanstvo svoj razlog v stvarstvu, tako je iskati razloga duhovništvu v stvarstvu.

Te resnice ne moremo nikoli dovolj globoko in široko razmisliti; naj jo še tako premišljujemo, ji ne bomo prišli do dna; je skrivnost. Kadar govorimo o duhovniku, se kaj radi ustavljamo na površini, pri njegovih opravilih in nalogah, in ne segamo v globino, do bistva tega, kar je v Kristusu. Prav to pa je tisto, kar določa njegov odnos do okolja.

Duhovnikovo mesto je torej tam, kjer je najvišji namen in naloga človeka. Ta pa je: doseči Boga, priti k njemu. Zato je njegov odnos do Boga drugačen, globlji kot odnos vernika do Boga. Duhovnik je od Boga poklican v njegovo bližino, po Kristusu in s Kristusom. Po svoji nalogi je posvečevalec, posrednik njegovih milosti in upravitelj njegovih skrivnosti. Samo ker je na poseben način v Kristusu, more posvečevati.

Duhovnik stopi v Gospodovo službo, ko se mu preda, da more On nevidni, neslišni ljudem govoriti, jih učiti, svariti, navduševati, posvečevati, odpuščati, spreminjati kruh v Kristusovo meso in vino v Njegovo kri ter oboje dajati vernikom. „Samo eden je vaš učitelj,“ je dejal nekoč Gospod; toda duhovnik je nje-

gova podoba, njegov namestnik. Ni mrtvo orodje, ki ga rabi rokodelec, marveč živo osebno bitje, ki samo hoče, samo razmišlja in sklepa; njegova beseda ni le obleka božje besede, ni ovoj ali podobno, ki skriva božjo misel, marveč je njegova živa beseda, z vsemi individualnimi lastnostmi človeka, primerna določenemu človeku, določenemu času in okoliščinam. Taka mora biti, če naj bo umljiva, sprejemljiva, uspešna. Tako daje duhovnik po svoje iz božjega. Tako je v božji službi. Je pa tudi v službi vernikov; po njem poslušajo Boga, po njem stopajo v stik z Bogom, po njem prejemajo od Boga, prejemajo Boga. Kako se to zgodi, ni odvisno le od milosti, marveč tudi od osebnosti duhovnika, ki to posreduje.

To pa prinaša duhovniku kot posredovavcu našega srečanja z Bogom velike koristi; saj se sreča najprej sam z Bogom, ko prejema njegovo besedo, ko upravlja njegove zakramente; potem se sreča z verniki, ki jim vse to posreduje. Tako on dvakrat daje in dvakrat prejema. Kako bi ne mogel bogateti in zoreti? Pogoji tega pa je: pravilno srečati se v obeh primerih. To pa je nemogoče, če je le „mercenarius“, ne pa pastir, ki mu je mar božje besede, ki so mu mar zaupane duše. Duhovnika bogati skrbno in spoštljivo upravljanje božjih skrivnosti.

Da se povrnem k prvi misli: verniki so sveto ljudstvo, duhovniki so to še v posebni meri in na poseben način. So od Boga posvečeni, da posvečujejo ljudstvo, so zastopniki božji; to zastopstvo jih veže na poseben način z Bogom; niso od njega odvisni le kot ljudje, ne le kot kristjani, marveč tudi kot tisti, po katerih stopa Bog med ljudstvo.

Lepo je vse to vidno v zakramentu daritve: Duhovnik je mož daritve. Najprej daruje Kristusovo daritev, kar ne izvrši v svoji moči, marveč v moči in imenu tistega, ki se daruje, v imenu Kristusa. Po drugi strani jo daruje v imenu ljudstva; v čast božjo in blagoslov ljudstva. Morda je manj razumljivo drugo srečanje po daritvi, ki jo daruje duhovnik, ko daruje sebe Bogu v čast za svoje ljudstvo. Kakor veliki duhovnik Jezus Kristus, bi naj bil tudi njegov duhovnik darovalec samega sebe v božjo čast, pa ne le v svojo korist, marveč v korist vsega mu zaupanega ljudstva. Saj govorimo vernikom, naj bo vse njihovo življenje daritev, ki se steka v Kristusovo daritev, iz katere dobiva vso moč in vrednost. Iz nje zajema tudi duhovnik vso svetost za življenje; ne le zase, v svojo korist, marveč tudi v korist ljudstva. Zato dobiva njegovo srečanje s križi pomen te posebne daritve, daritve za skupnost.

Ob vsakem zakramentu, ob vsakem delovanju duhovnika bi mogli podobno ugotavljati prav posebni svojevrstni odnos, ki je med njim in tem, kar ga obdaja, sredi česar živi. Pa more vsak sam, ob tem, kar je bilo na tem mestu povedano, dalje in globlje razmišljati. Rečem samo še to: položaj duhovnika gradi na položaju kristjana, ta na položaju človeka. Če hoče zoreti, če hoče uspeti in se izoblikovati v osebnost, v duhovniško osebnost, mora najprej zoreti kot človek, potem kot kristjan in šele nato more zoreti kot duhovnik. Seveda ni potrebno, da bi bilo to časovno zaporedno, marveč more biti hkratno, kjer zaporedno ni mogoče. Je pa zorenje v duhovniško osebnost ne le lažje, marveč tudi uspešnejše, kjer je bila vsa vzgoja že v mladosti vzgoja v človeško in krščansko osebnost. V tem je velik pomen pravilne krščanske vzgoje že v družini in pravilno oblikovanje ter usmerjevanje v študijskih letih za izgrajene duhovniške osebnosti.

Naj bi misli, ki so bile zapisane, dale priložnost za razmišljanje in morda tudi za razgovore. Le tako se bodo izčistile in izklesale ter dosegle, kar je njihov namen: naj bi nam koristile pri našem delu, na nas samih in na tistih, ki smo jim dani za vodnike.

Slovenska kolonija v Córdobi

Dr. Rudolf Hanzelič, Argentina

Že pred poldrugim letom me je v imenu uredništva naše revije g. rektor Gnidovec vabil, naj za „Omnes unum“ pripravim poročilo o slovenski počitniški koloniji v kordobskih planinah. Bralci da si namreč žele poročil o delovanja sobratov po svetu. A ker doslej zaradi zaposlenosti nisem mogel napisati še kaj drugega, tudi tega nisem hotel; a zdaj postaja s časom že lažje in vedno širši krogi se zanimajo za to kolonijo; zato sem končno sedel k pisalnemu stroju.

Nastanek kolonije

Že v Italiji je g. dr. Kreka, predsednika Narodnega odbora, ki se je toliko trudil za čim ugodnejšo naselitev slovenske emigracije, zlasti skrbel problem podnebja dežele, kamor naj se preselimo. Kaj pomeni podnebje za človekovo delo in zdravje, mi je nazorno opisala stara ekonominja izredno velike redovne hiše v svetovno znanem letoviščnem kraju, v Meranu; v zavodu je bilo okoli 80 redovnic, skoro same profesorice. Zaradi mnovega dela so boleale vedno bolj; stanje je že bilo skoro nevzdržno. Zaradi zdravja sester je kupila v višini 1100 m nad morjem veliko posestvo z borovci ter tremi velikimi poslopji za počitnice redovnic. Mnogi so jo napadali zaradi tega „razkošja“, ki da je v popolnem nasprotju z obljubo uboštva; pa je vsa vesela in srečna pripovedovala: „Vse stroške za ta nakup bom poravnala v desetih letih zgolj z denarjem, ki ga bomo v teh letih prihranili pri nakupovanju zdravil in plačevanju zdravnikov. Sestre so od tedaj zdrave, čeprav vsaka vrši več dela kot prej; in koliko manj skrbi je v hiši, koliko manj je trpljenja med sestrami; vse je kot pomlajeno, veselo.“

Kaj pomeni za delo podnebje, sem sam na lastni koži dobro spoznal v štirih letih dela v Córdobi: lepo mi je bilo; poučeval sem na bogoslovju mercedarcev in bil hišni duhovnik v noviciatu bratov La Salle; a zaradi vročine sem končno moral prositi blagega nadškofa Lafitteja za preselitev v kraj, kjer sem še danes, že več kot 12 let. Kaka sprememba podnebja! Tu sem z lahkoto poučeval na različnih šolah, poleg drugega dela. Res mi je po štirih letih poučevanja zdravnik toliko delo v šolah prepovedal, ker grlo ni vzdržalo; a zdaj, ko poučujem le na dveh šolah, lahko izven šole delam toliko več, ne da bi čutil utrujenost, in v vseh 12 letih nisem potreboval nobenih počitnic.

Kmalu po mojem prihodu v ta kraj so začeli prihajati na počitnice prvi Slovenci; stanovali so v sosednji Camposovi hiši. Po dvotedenskih počitnicah so se vračali kot prerojeni. Pogosto smo se razgovarjali tudi o zdravstvenem položaju Slovencev. Čeprav je podnebje v Argentini izmed vseh južnoameriških držav še najboljše, so gostje vendar omenjali, da se pri naših ljudeh zaradi preobitega težkega dela in zaradi podnebja v velikih mestih te dežele že kaže močna utrujenost, izčrpanost in da bo za rešitev zdravja naših ljudi treba pripraviti možnost oddiha v planinskem zraku, v podnebju, podobnem slovenskemu. Sam sem bil o tem prepričan tem bolj, ko sem prebral knjigo sorbonskega profesorja v Parizu o pomenu podnebja. Ta zatrjuje, da je za doraslega človeka nagla sprememba podnebja tekom let lahko usodna; da bi se torej dorasli človek, ki je prišel iz hladnega in suhega v zelo vroče in vlažno podnebje, po vsakih par letih:

vsaj za nekaj mesecev moral vrniti v domače podnebje. In tukajšnje je vsaj tako dobro, kot je naše doma.

Na enem izmed razgovorov z vplivnimi našimi možmi iz Buenos Airesa je končno prišlo do konkretnih predlogov. Bilo je prav takrat tu, v središču Doloresa, na prodaj zemljišče enega hektarja z dvema zgradbama in z zgodovinsko kapelo. Ker sta bili zgradbi v zares mizernem stanju in zemljišče vse poraščeno z visokim trnjem in neplodno — sam kamen in prod —, stvar ni bila draga. Rečeno mi je bilo: hitro napravi pogodbo, da tega ne prevzame kdo drugi; lastnika pa da bomo že potem določili.

Tuhtal sem in razmišljal in se tega nakupa zares bal. Kajti že prej so to imetje hotele kupiti redovnice hiše, kjer sem nastavljen, pa sta jim dva stavbenika rekla, da bi prazno zemljišče brez stavb bilo več vredno, ker da so stavbe v takem stanju, da bo vse treba podreti in začeti na novo; končno so dobile druga dva, ki sta napravila proračun samo za najnujnejša popravila brez kakšnih preureditev, in bi stalo samo to prav toliko, kot je lastnica zahtevala za celotni nakup. Nekatere stene so namreč bile razpokane od stropa do tal, več stropov je že padlo na tla, drugi so bili na tem, da zgrmijo, stranišča nobenega, vse brez vodovodnih in električnih napeljav; polovica tal je bil iz zemlje, ostalo polno mravljišč, saj že več kot trideset let nihče ni tu stanoval. Razen tega bi bilo treba stavbe na zunaj in znotraj povsem preurediti v sodobna stanovanja... in tako so redovnice nakup opustile.

Videl sem, da bo stvar veliko lažje kupiti kot pa jo potem popraviti in preurediti, da bo dela ogromno. In kdo ga bo vodil, kdo nadziral? Ljudje so tu dobri, a če lastnik ne bo stalno pri delu navzoč, se bo delalo skrajno počasi, površno, bo prišlo predrago; in zidarska dela so bila zame nekaj čisto neznanega.

Tako sem po dolgem razmišljanju nakup končno opustil in na svojo roko najel za dve leti prostorno sedemsobno hišo z velikimi galerijami in tremi kopalnicami, „Flor de durazno“, to je hišo, kjer je znameniti argentinski pisatelj Hugo Wast v njej napisal Slovincem že v domovini znano povest „Breskov cvet“. O pogodbi sem takoj obvestil Buenos Aires, od koder sem kmalu prejel odgovor: ne, mi hočemo lastno hišo; napravi pogodbo! A jaz sem še vedno okleval.

Pa ti lepega dne iz Córdobe pride lastnica; ponuja, prigovarja in hvali... Zares, naši ljudje morajo imeti svoj stalni, neodvisni dom v tem čudovito lepem, mirnem in zdravem planinskem kraju v bližini potoka z naravnimi kopalnicami, pet minut proč od omnibusne in železniške postaje, 1000 m nad morjem, v kraju z mnogimi in lepimi možnostmi za kratke in dolge izlete, in kapela je na samem zemljišču... In tako sem si končno sposodil denar, ki ga je lastnica zahtevala za listino „compra-venta“. Nakup je bil narejen z izrečno pripombo, da bo lastnik določen šele v „escrituri“, ki mora biti narejena in vse plačano po preteku dveh mesecev.

Ekspresno sem takoj obvestil duhovnike, fantovsko in dekliško organizacijo, ter prosil, naj se čim prej domenijo, kdo bo lastnik in kako se bo plačevalo. Pa je smola hotela, da so prav takrat fantje in dekleta kupili športno zemljišče in so duhovniki začeli z akcijo za centralno Slovensko hišo. Od mladinskih organizacij sem takoj dobil odgovor, da je bilo na skupni seji sklenjeno, da je zdaj še nakup hiše povsem nemogoč. Od drugih sem prejel odgovor, ki mi je med vrsticami isto povedal.

Še hranim prepise pisem, v katerih sem prosil in robantil, naj pogodbo z vsemi posledicami sprejmejo nase, pa zastonj! Tedni so tekli, jaz pa s pogodbo

v zraku in brez denarja. Ostali sta mi le dve možnosti: da zgubim sposojeni in zastavljeni denar, ali pa si sposodim še preostalo in kupim sam ter rešim tako za Slovence njih bodoči počitniški dom. Za posojilo sem prosil naše ljudi iz Buenos Airesa, ki so mi zares, zlasti dekleta, šli zelo na roko. Nekaj posojila sem dobil tu, in „escritura“ je bila narejena, jaz pa sem po sili razmer postal lastnik. S posebno „escritura“ sem tisoč kvadratnih metrov zemljišča, na katerem stoji kapela, izročil brezplačno nadškofiji; in začelo se je delo na stavbah...

Rušili smo na debelo; mnogokje do temeljev in še te smo tu in tam morali delati nove; vsepovsod so rastle nove stene, na njih „encadenados“, železobetonske povezave, kot da smo v sredi ozemlja potresov. Zidarji so se mi zaradi tega včasih smejali, češ: „Pero padre, aquí no hay terremotos“; a jaz sem nezaupno gledal na stare stene, mislil na varnost glav naših ljudi, in smo brez usmiljenja rušili dalje, gradili, porabili stotine vreč cementa in ogromno železa. Potem vsepovsod nove strehe, nove pode, nova vrata in okna, nove vodovodne in električne napeljave, garanje leto za letom, od zore do mraka; zaradi pomanjkanja denarja ali ker zidarji niso prišli, često čisto sam na stenah in strehah, po osem do dvanaest ur na dan telesnega dela.

Ko smo bili sredi dela, sta hudo zbolela dobri sosed Servando Campos in njegova žena; oba na srečo. Zdravnik je rekel, da katastrofa lahko nastopi vsak trenutek. Bil sem zaradi tega v hudih skrbih zaradi njunih mladoletnih otrok, ki bi ostali brez sredstev za življenje, pač pa z velikim poslopjem in s še večjo galerijo, ki bi kot nalašč služila za razne ples in zabave ter prinašale obilne dohodke, saj tu ljudje plešejo in se zabavajo radi cele noči — naša kolonija pa bi bila s tem ubita.

Pa me nekega dne kliče sosed Servando in mi ponudi v nakup vse imetje. Da rešim kolonijo, sem ponudbo gladko sprejel. Sposodil sem si potrebni denar, napravila se je pogodba „compra-venta“ zopet s pristavkom, da bo lastnik določen šele v „escrituri“. Takoj sem pisal v Buenos Aires raznim ljudem ter prosil zlasti dekleta, ki so v največjem številu prihajala sem na oddih, da bi one zase kupile Camposovo hišo, saj je bil nakup zelo ugoden. Nisem uspel. Stavil sem vsemogoče predloge, da bi olajšal nakup, pa brez uspeha.

Tedni so tekli, prišel je zadnji popoldan pred dnevom, ko bi moral položiti novih 30.000 za „escrituro“, jaz pa brez centava v žepu in s kupom dolgov vsepovsod. Da prezračim prenapete možgane, sem se še bolj vrgel v delo na zgradbah. Kot navadno, je tudi tisto popoldne prišel opazovat moje zidarstvo izredno dobri Francoz Fernando Dufour. Poskušal se je zaplesti z menoj v razgovor, a jaz nisem bil takrat sposoben za to. On to opazi in vpraša, kaj mi je. Malo sem pomišljal in mu končno razložil mojo stisko. Brez besede je potegnil iz žepa svoj blok čekov in mi napisal enega za 30.000 posojila. Nakup je bil rešen.

Seveda je s tem novim neprostovoljnim lastništvom le rastlo novo, še bolj neprostovoljno garanje. Stanovanjska hiša je bila namreč zelo zapuščena, stene razpokane, streha mizerna, električna napeljava je vsa morala biti nova, pet velikih sob je imelo le eno kopalnico in še to daleč in zunaj; lopa je bila taka, da sta mi dva stavbenika rekla, naj jo poderem. Začel sem s podiranjem; streha je že bila na tleh, ena stena se je zrušila skoraj kar sama, a ostale stene so bile trdne, čeprav tu in tam razpokane od stropa do tal; le s težavo sem s krampom trgjal opeko od opeke; pa sem se kmalu premislil; razpoke smo zalili s cementom, napravili nekaj železobetonskih prečnic, nekaj novih sten, galerijo in širok

hodnik, novo streho, in danes je to lepo stanovanjsko poslopje s tremi sobami, ki jih imajo gostje skoro najrajši.

In tako je šlo in se vlekle delo iz dneva v dan skozi devet let. V celoti je bilo vzdanih nad 80 novih oken in vrat, napravljenih nad 450 kvadratnih metrov novih tal, nad 400 kv. metrov novih streh, 17 novih kopalnic, v vseh poslopih nove vodovodne in električne napeljave, po vseh zemljiških vodovodne napeljave za namakanje novih sadnih in gozdnih nasadov. Samo za te nasade, ker je bil teren nerodoviten, je bilo treba napeljati več kot 60 tovrnjakov drago plačane zemlje; in na tem zemljišču stoji danes med sadnim in gozdnim drevjem šest lepo urejenih poslopij s 23 sobami, mnoge po 4—5 metrov visoke s 100 do 150 kubičnimi metri zraka, s 83 posteljami in vso potrebno opremo, vse nakupljeno na novo. Sredi te slovenske vasi pa stoji, obdana od zelene trate tudi vsa prenovljena naša lepa kapela.

Ko danes gledam nazaj na dovršeno delo, sam ne morem razumeti, kako sem to zmožel, tako glede napora kot glede sredstev, ki sem jih imel na razpolago. V te naprave sem vložil do zadnjega centa vse svoje profesorske in kaplanske plače, vse dohodke kolonije, skratka vse, kar sem od kod prejel. Seveda sem sam v tem času moral živeti in se oblačiti precej beraško. A slovenska vas v kordobskih gorah stoji in letno sprejema na stotine naših ljudi, zlasti naše mladine.

Namen kolonije

Od vsega početka je bil namen kolonije nuditi možnost za oddih in utrjevanje le Slovincem. Ker pa je kraj prijeten in se je plačevalo na splošno le malo, so se pogosto na ta ali oni način hoteli vrniti tudi drugi ljudje; zato sem zadnja leta tako pogosto poudarjal, da se sprejemajo samo Slovenci. Je nekaj izjem: če je npr. Slovenec ali Slovenka poročena za drugorodcem in vem, da je družina res zgledna, sem vesel, če jim morem nuditi streho.

Kolonija je namenjena zlasti mladini in družinam z mnogimi otroki, ki bi si sicer počitnic ne mogli privoščiti drugod. Res so v zadnjih počitnicah skozi ves čas, tudi izven otroške kolonije, imeli otroci veliko večino. Zlasti mladina pride tu na svoj račun: brez nevarnosti kake nesreče se lahko svobodno predaja igranju in kopanju ter izletom po planinah, zajeta ves dan od planinskega sonca in zraka; in ker je toliko mladih, si vsak lahko najde primerno družbo istih let. Da lahko pridejo tudi manj premožni, je vsako leto sprejetih nekaj otrok brezplačno in družine z mnogimi! otroki imajo posebne popuste, ne da bi za to drugi vedeli.

Že večkrat smo se v ožjih krogih razgovarjali tudi o možnosti skupnih počitnic za našo študirajočo mladino, zlasti za akademike in srednješolce zadnjih dveh let. Zdelo se mi je primerno, da bi ta mladina svoje počitnice vezala vsaj z nekaj predavanji ali morda celo s kratkimi duhovnimi vajami. V tem primeru bi prispevali le kako malenkost samo za hrano, manj premožni bi pa bili brezplačno. Da bi se to lahko vršilo v mirni zbranosti, sem že lansko leto začel in letos nadaljeval s posebno novo zgradbo na samem sredi borovcev, ki bi imela tri večje sobe, dve kopalnici in majhno predavalnico. Če dobim potrebno posojilo, bo ta stavba vsaj z notraj končana že letos.

Problem zase so počitnice za naše duhovnike. Vem, da so jih nujno potrebni in zelo želim, da bi jih imeli v kakem mirnem kraju, kjer bi se mogli počutiti povsem svobodne in nevezane na sto raznih obzirih zaradi drugih ljudi. Tu je to zlasti zaradi množice živahnih otrok skoro nemogoče. Razen tega imajo svojo ko-

palnico le večje sobe, majhne so brez nje; in ker je kolonija skoro vedno povsem zasedena, je le težko odkloniti celo družino, da rezerviramo veliko sobo za duhovnika, za katerega pa niti ni gotovo, ali bo mogel priti.

Nekaj let sem duhovnikom nudil svoje zelo lepo kaplansko stanovanje, ki je pa med samostanskimi zidovi. A zavod je zlasti v počitnicah poln dekliških skupin iz prestolnice in ne nudi potrebnega miru in svobode. Tako zdaj tudi kaplansko stanovanje skoro ne pride v poštev. Vendar zelo želim, da bi imeli tudi duhovniki svoj počitniški dom.

Začel sem misliti na zemljišče, ki sem ga kupil, ko sem bil še v Córdobi, za naše semenišče, pa mi je takrat g. dr. Ahčín rekel, da starši žele imeti otroke v svoji bližini, in tako je zemljišče ostalo povsem zapuščeno do lanskega leta. Lani sem ga začel urejati in zasajati s sadnim drevjem vseh vrst in s trto; drugo leto mislim na nasad večjega gozda in nato bi se postavilo večsobno poslopje kot duhovniški dom. Kraj je lep, miren; v bližini je polno počitniških hiš z velikimi nasadi; tudi bivša počitniška hiša kordobskega nadškofa, ki jo imajo zdaj neke redovnice. Delo ne bi stalo duhovnikov nič, za oskrbo bi plačevali le malo, in ves dobiček bi se uporabljal izključno za izboljševanje prostora in hiše, ki bi prišla v last naših duhovnikov samih. Bomo videli.

Kolonija je namenjena oddihu in utrjevanju zdravja, in ker je to možno le tam, kjer vlada nočni mir, zlasti če je mnogo ljudi pod isto streho, imamo vpeljan strog hišni red. Nekatere je to motilo in morda celo odbijalo, a od tega odstopiti ni mogoče, če naj kolonija služi oddihu in zdravju. To nas je naučila skušnja preteklih let. Ljudje se ponoči dodobra spočijejo, pravočasno vstajajo polni dobre volje, preživijo ves dan na soncu in v svežem zraku, delajo izlete, sprehode, se kopajo in utrjujejo ter se vračajo domov sveži, spočiti, z ogorelim obrazom in rdečimi lici in velikim kapitalom zdravja vsaj za eno leto. Le kdor tako preživi počitnice, bogato naloži denar, ki ga je izdal zanje. Kdor pa na počitnicah noč spreminja v kvartanje in zabavo, dan pa v spanje, ta samo zapravlja denar, si kvari zdravje in še drugim škoduje.

Prav zaradi reda imajo gostje sedaj našo kolonijo tako radi.

Doslej gostov nisem sprejemal v času izven počitnic, ker ni gospodinje, pa tudi sicer sem bil zaradi preurejanja kolonije in zaradi šole med letom tako zaposlen, da mi je bilo povsem nemogoče se posvetiti še kakemu gostu. Nekaj sem jih iz zdravstvenih razlogov kljub temu sprejel, a jim takoj tudi povedal, da se bomo videli le malo. Iskal sem osebo, ki bi se hotela posvetiti gostom med letom, pa je nisem dobil in je tudi ne iščem več; bo pač kolonija med letom ostala zaprta.

V teh devetih letih telesnega garanja sem si včasih očitil, da zapravljam duhovniška leta, čeprav sem ves čas poučeval vsaj na dveh šolah ter opravljal vse dušnopastirske posle v vasi Dolores in v samostanu, vendar sem želel več izključno dušnopastirskega dela. Zato sem ponovno prosil nadškofa Castellana v Córdobi, naj mi da kako večje duhovniško delo v kakem velikem kraju; a gospod nadškof tujcem ni zaupal preveč, in tako sem ostal tu. Vendar sva se dogovorila, da se bodo izven počitnic v naši koloniji vršile duhovne vaje za moške, pa ni bilo nič s tem.

A ko gledam zdaj na sadove opravljenega dela, ko opazujem mladino, ki se zbira tu, ko mislim na mnoge, ki so si tu utrdili zdravje in s tem povečali moč za delo in podaljšali svoje življenje, se tolažim, da so tudi ta moja „izgubljena“ leta končno vendarle dobro naložena.

Mnoge zanima zlasti to vprašanje. Od vsega početka sem želel, da bi bilo vse v rokah kakega slovenskega organizma. Ker mi to ni uspelo, sem takoj po nakupu vse ponudil v upravo šolskim sestram pod pogojem, da vse služi le našim ljudem in da se jim bo vedno nudila slovenska hrana. Niso sprejele, češ da je zaradi pomanjkanja sester bilo v Rimu sklenjeno, da se skozi štiri naslednja leta ne odpre nobena nova postojanka. Prosil sem nato dva slovenska duhovnika, da bi imeli vsi trije vse v skupni lasti in upravi, da nadaljujeta s kolonijo druga dva, če se kaj zgodi enemu; nisem uspel.

Sedaj sem že pred več leti zadevo kolikor toliko uredil z oporoko. Govoril sem prej z notarjem, ki me je opozoril, da bi kak zasebni dedič moral plačati 50 odstotkov davka, kak bližnji sorodnik pa samo 20 odstotkov. Ker je moja rodna sestra (redovnica šolskih sester) sijajna kuharica in gospodinja, sem v oporoki vse izročil njej pod pogojem, da kolonija tudi vnaprej služi le Slovencem in da, dokler ona ne pride sem, vodijo vse neodvisno od nje trije slovenski duhovniki iz Buenos Airesa.

Vendar zaradi razmer, v katerih živimo in še bomo živeli, ne zaupam preveč v oporoko. Zato že dolgo mislim na to, da bi kmalu brezplačno „prodal“ polovico kolonije kaki slovenski juridični osebi, a bi vse povsem neodvisno sam vodil še vnaprej, in ostalo bi „prodal“ isti osebi, ko bi videl, da sam vsega voditi ne bi več mogel.

Tako sem razkril svoje načrte s kolonijo, da pomirim vse tiste, ki so morda v skrbeh, kaj se bo zgodilo z njo po moji smrti. So torej lahko brez skrbi. Vse bo služilo Slovencem tudi vnaprej, kot je služilo doslej vse moje življenje doma in na tujem. Upam celo, da bom v bodoče za našo skupnost storil še več, ker se kolonija ureja dokončno; moje težaško delo bo vsaj v glavnem končano in tako se bom mogel vrniti k študiju in pisanju, k izrazito duhovniškemu delu, kar sem si v teh letih najbolj želel in se tega že vnaprej veselil.

„V verski krizi naših dni — morda najtežji, kar jih je prehodilo človeštvo od začetka krščanstva — ne zadostuje gola razlaga verskih resnic, naj bo še tako znanstvena in preiščljena, in tudi ne zadostuje navadna mera krščanskega življenja, kakor se na splošno živi. Danes je potrebna veličina krščanstva, živečega v polnosti in z nezlomljivo stanovitnostjo.“

(Pij XII.)

Msgr. Janez Hladnik

Dne 20. junija je v sanatoriju Sv. Jožefa v Buenos Airesu umrl msgr. Janez Hladnik. Pokopan je bil dne 21. junija na pokopališču v Lomas de Zamora.

Rajni msgr. Hladnik je bil doma iz Rovt iz znane in ugledne Hladnikove družine. Rodil se je 22. decembra 1902. Ljudsko šolo je obiskoval v domačem kraju, gimnazijo pa v škofovih zavodih, kjer so bili med drugimi njegovi sošolci pok. prelat dr. Alojzij Odar, dr. Tine Debeljak, tiskarnar Vilko Čeč, g. Bartol iz Montevidea in msgr. Stanko Grims, izseljenski duhovnik v Franciji. Po maturi je vstopil v ljubljansko bogoslovje. Končal ga je 29. junija 1927, ko je bil posvečen v duhovnika. Kaplanoval je v Kostanjevici in Metliki, odkoder je za nekaj časa odšel v dušno skrbstvo med Slovence v Zagreb. Leta 1936 se je odločil za odhod v Argentino, kjer je bil v pomoč pok. Jožetu Kastelicu v dušnem skrbstvu za slovenske ljudi vse do tragične Kastelčeve smrti leta 1940, ko je breme vsega dela padlo na njega samega.

Verska ohranitev slovenskih izseljencev je bila prva njegova skrb: Organiziral je stalno slovensko službo božjo, kolikor ni imel urejene že njegov prednik, rajni g. Jože Kastelic, nadaljeval z izdajanjem pretežno verske revije „Duhovno življenje“, ki jo je utrdil, pomladil in razširil, da je postala eden izmed osnovnih stebrov njegovega pastirstva. Neutrudljivo je obiskoval teden za tednom v Velikem Buenos Airesu živče rojake, enkrat na leto pa najbolj oddaljene: Chaco, Misiones, Córdoba. Poleg lista je bil osebni stik z

ljudmi najmočnejši razlog ljubezni, katero posebej naseljenci do druge svetovne vojne gojijo do rajnega monsignorja, ki so ga vedno imenovali gospoda Janeza.

Narodno zvestobo ohraniti med rojaki, ki so po prvi svetovni vojni prišli iz Primorske, razbičani po fašizmu, je bil drug namen gospoda Hladnika. Tudi revijo Duhovno življenje je v to usmerjal: gojil je slovensko besedo in jim lajšal korak v argentinsko življenje. Ker je bil sam vedno iskren in zaveden Slovenec, je storil vse, da je v urejenih razmerah dosegel čimvečje sodelovanje z zastopniki materne države do konca druge svetovne vojne.

Slovenskim novim naseljencem po II. svetovni vojni je postal največji dobrotnik s tem, da jim je sploh omogočil, da so lahko prišli v Argentino ter si v njej obnovili človeka vredno življenje. Koliko naporov, osebnih in gmotnih žrtev je bilo združeno z rešitvijo tega življenjskega vprašanja slovenske povojne emigracije, ve samo tisti, ki je bil sam blizu tistemu delu. Kolikim je pomagal na najrazličnejše načine, koliko ljudi reševal, da so lahko ostali v državi, ko bi po striktnem izvajanju zakonskih predpisov sploh ne mogli priti sem! Trajen spomenik si je postavil z ustanovitvijo slovenskega naselja Slovenska vas — Villa Eslovena v Lanusu.

Kot skromen izraz te hvalečnosti so ga novi slovenski izseljenci izvolili za častnega predsednika svoje predstavniške organizacije tedanjega Društva Slovencev, današnje Zedinjene Slovenije.

Svoje delo med slovenskimi nase-

ljenci je opravljal poleg svoje redne kaplanske službe v baziliki sv. Roze v Buenos Airesu vse do leta 1950. Tedaj je sodil, da je slovenske duhovnike in vernike že dosti vpeljal v novo življenje v Argentini. Zato je sam prevzel župnijo sv. Jožefa Pompejskega v Lanusu, v predmestju Buenos Airesa, kjer je z isto požrtvovalnostjo in nesebičnostjo ustvaril vse pogoje redne uprave župnije: cerkev, župnišče, šolo, farni list.

Svojo bolezen na nogi že izza otroških let je zdravil uspešno do letošnjega leta, ko se je moral podvreči operaciji, kateri je po 8 tednih bolehanja podlegel, zadet od srčne kapi.

Msrgr. Janez Hladnik je imel veličasten pogreb. Bil je v resnici tak, kakršnega pripravi hvaležen narod samo svojim največjim dobrotnikom, samo tistim, ki jih v resnici ljubi in čuti do njih globoko spoštovanje in hvaležnost.

Janez Drešar, žup. upravitelj, je umrl dne 4. marca 1965 v širju pri Zidanem mastu. Rodil se je 11. 10. 1887 v Komendi, posvečen 1910 v Ljubljani. Bil je 8 let kaplan po raznih župnijah, nato pa upravitelj župnij žalna, Sv. Gora, Sv. Planina, Janče, Koprivnik v Bohinju. Po 1. 1960 je kot upokojenec bival dve leti v Podlipi, 1. 1962 pa se je preselil v mariborsko škofijo, kjer je upravljal župnijo širje. Tam je tudi pokopan.

Ivan Javornik, duhovnik ljubljanske nadškofije je umrl 15. marca 1965 v Beogradu. Rodil se je v št. Vidu nad Ljubljano 30. 12. 1913, posvečen je bil 3. 7. 1938, služboval je kot kaplan v Cerkljah ob Krki in v Vodica. Leta 1941 so ga Nemci izselili na Hrvaško in se ni več vrnil. Zadnje leto pred smrtjo je storil vse za svojo vrnitev.

Dr. Franc Ambrožič, profesor verouka in župnijski upravitelj v št. Jakobu ob Savi, je umrl 20. marca 1965 v ljub-

ljanski bolnišnici. Rodil se je 3. 3. 1898 v Domžalah, posvečen 1920. Bil je kaplan v Fari, Dobu in Cerkljah na Gor. Devet let je bil župnijski upravitelj Turjaka, medtem je promoviral na teološki fakulteti v Ljubljani. Od 1. 1940 do 1948 je bil katehet na ljubljanskih gimnazijah. Nekaj časa je nato upravljal župnijo šmartno pri Kranju, zadnjih devet let pa št. Jakob ob Savi. Bil je marljiv sodelavec pri pisanju veroučnih učbenikov. 13. marca ga je po maši med opravljanjem zahvale zadela možganska kap. Pokopali so ga 23. marca v Kranju.

Alojzij Fister, dolgoletni upravitelj župnije v št. Jerneju, je tam umrl 27. marca 1965. Rodil se je 18. 6. 1910 v župniji Tomišelj, gimnazijo je študiral v zavodu sv. Stanislava, posvečen leta 1936. Vse njegovo duhovniško življenje je bilo posvečeno šentjernejski župniji, osem let je bil kaplan, nato pa 19 let upravitelj te velike župnije. Bil je izredno vesten, marljiv, tih delavec, odlično je poznal svojo župnijo. Zaradi velike obremenjenosti z dušnopastirskim delom so mu mnogo prezgodaj pošle moči. Zadnja leta je veliko trpel zaradi bolezni in že v 55. letu starosti je sklenil svoje življenje.

Mons. Igino Valdemarin. Umrl je na veliki petek v bolnišnici pri Sv. Justu v Gorici. Bil je markantna osebnost med furlanskimi duhovniki. Rodil se je pred 79 leti. Srednjo šolo in bogoslovje je dovršil v Gorici. Več let je bil ravnatelj malega semenišča v Gorici.

V Trstu je umrl sobrat **Franc Schuller**. Dočakal je 67 let. Bil je več let kaplan v Rojanu. Njegova zadnja služba je bila v bolnišnici pri Sv. Ivanu.

Pri Sv. Križu pri Ajdovščini je po daljši bolezni umrl kapucin p. **Avrelj šerik**. Dopolnil je 75 let. Naj počiva v miru!

LJUBLJANSKA NADŠKOFIJA

Birma s kanonično vizitacijo se letos vrši v dekanijah Kranj, Litija in Žuzemberk.

Praznik sv. Jurija. — Z odlokom Obredne kongregacije z dne 14. 2. 1961 so bili nekateri svetniki črtani iz cerkvenega koledarja (sv. Filomena), nekateri pa so bili skrčeni le na komemoracijo. Med njimi tudi sv. Jurij, mučenec. Kongregacija je to storila zato, ker je o teh svetnikih zgodovinsko ugotovljeno le to, da so živeli, drugi življenjski podatki pa so nekritični. Nekateri pa so iz tega napačno sklepali, da je negotovo, če je sv. Jurij sploh živel. Msgr. Peter Frutaz, generalni relator za zgodovinske podatke pri Obredni kongregaciji, je glede češčenja sv. Jurija podal tele ugotovitve: 1. Zgodovinsko gotovo je pri sv. Juriju samo ime, ki dokazuje obstoj dejanske osebe palestinskega mučenca. Njegov grob je v mestu Lidda ali Diospolis. 2. Papeška komisija ga je zaradi tega v koledarju svetnikov pustila in dovolila njegovo komemoracijo. Kjer pa je sv. Jurij zavetnik cerkve ali kakega kraja, se praznuje s praznikom 1. razreda. 3. O sv. Juriju je napisanega mnogo, ali večinoma je vse neznanstveno. Dober članek o njem je v italijanski Enciclopedia Cattolica.

Nova župnija je bila s 1. januarjem 1965 ustanovljena pri sv. Križu na Žalah v Ljubljani.

Zlatomašnik je letos Alojzij Tome, katehet gluhonemih v pokoju v Ljubljani.

Življenjska vprašanja je naslov učne

snovi za kateheze v 8. letniku, ki jo razmnožuje mariborski škofijski ordinariat.

Novi knjigi: Direktorij katehetske pastoralke francoskih škofij. Izdala in založila apostolska administratura za Slovensko Primorje, Nova Gorica 1964.

— Priročnik evharistične katehistinje. Izdal in založil nadškofijski ordinariat v Ljubljani.

Proprium Labacense. — Po novih inštrukcijah sv. stolice je bilo v vsaki škofiji treba sestaviti posebno komisijo, ki naj po danih navodilih obnovi škofijski proprij. V Ljubljani so bili v to komisijo določeni: tedanji gen. vikar Jožef Pogačnik in bogoslovni profesorji: Vilko Fajdiga, Maks Miklavčič in Anton Strle. Komisija je po novih inštrukcijah morala črtati godove svetnikov: Klemen Marije Hofbauerja, Jurija kot ljubljanskega patrona, Hozane, Maksima, Stanislava Kostke, Leopolda in Nikolaja Tavelića. Tudi zunanjo slovesnost angelov varuhov na prvo nedeljo v septembru je morala opustiti. Elaborat komisije je potrdil stolni kapitelj v Ljubljani, kot je naročala inštrukcija. Ob prvem zasedanju koncila v jeseni 1962 je bilo vse predloženo Obredni kongregaciji v odobritev. Ta je bila dana 18. jan. 1965. — Splošen škofijski proprij sedaj obsega tele praznike: Srednica vseh milosti (6. maja, 3. raz.), spomin posvečenja stolne cerkve (8. maja, 1. raz.), Marija Pomočnica kristjanov (24. maja, 3. raz.), sv. Ciril in Metod (prva patrona nadškofije, 7. julija, 1. raz.), sv. Mohor in Fortunat (druga patrona nadškofije, 23. avg., 2. raz.),

posvečenje cerkva (razen stolnice, 9. oktobra, 1. raz.), svete relikvije (ki so v cerkvah po nadškofiji, 5. novembra, 3. raz.). — V propriju posameznih cerkva po nadškofiji se časte tile svetniki: Ingenuin in Albain, Rupert, Gotard, MB dobrega sveta, Janez Nepomuk, Kancij in tov., Erazem, Primož in Felicijan, Jošt, Vid, Urh, Elija, Marjeta, štefan I. (papež), Ožbald, Sikst, Rok, Helena, MB Tolažnica, Egidij, Lambert, Uršula, Bričij, Lenart, Stanislav Kostka.

Duhovniki smejo nositi pri sebi bolniško olje. Okrožnica nadškof. ordinariata v Ljubljani, 5. aprila 1965, sporoča: Kongregacija svetih obredov je z odlokom dne 4. marca 1965 sporočila, da je sv. oče Pavel VI. pooblastil vse škofe, da smejo dovoliti svojim duhovnikom nositi pri sebi pravilno blagoslovljeno bolniško olje, shranjeno v varni in dostojni posodici. Namen tega odloka je, da bi duhovniki ob pogostnih naglih smrtnih primerih in prometnih nesrečah lahko hitro pomagali umirajočim s podelitvijo zakramenta sv. maziljenja. — S tem pooblaščenjem vse duhovnike naše škofije, da smejo uporabljati gornje dovoljenje, kadar jim to okoliščine priporočajo. Gotovo ga imejte s seboj vsi, ki se vozite z motornimi vozili.

Lektor berila mora biti oblečen liturgično.

Nov nadškofijski voditelj Unionis Apostolicae je Kristijan Cuderman, upravitelj v Podbrezjah.

Letošnje šmarnice „Marija v življenju Cerkve“ je napisal prelat dr. Vilko Fajdiga.

Za doktorja bogoslovja sta bila dne 20. febr. 1965 na teološki fakulteti v Ljubljani promovirana Franc Oražem, prefekt v malem semenišču v Vipavi, in **Alojzij Vetrih,** žup. upravitelj v Otlici (goriška administratura).

Cerkveni odlikovanji. — Kanonik Jakob Šolar je bil imenovan za hišnega prelata njegove svetosti. Z njim je sveti sedež hotel počastiti vse znanstvenike duhovnike v nadškofiji. — Za monsignora pa je bil imenovan **Anton Smerkolj,** žup. upravitelj v Zagorju ob Savi. Z njim so odlikovani vsi dušni pastirji (ugotavlja Okrožnica nadškof. ordin.).

Duhovne vaje za duhovnike se bodo letos vršile v ljubljanskem bogoslovnem semenišču v treh tečajih v juliju in avgustu. Drugi od teh tečajev je namenjen le duhovnikom, ki so bili posvečeni po l. 1945. — V hiši Družbe Jezusove v Opatiji se vrši vsak mesec en tečaj duhovnih vaj za duhovnike, če se prihlasi dovolj kandidatov. Prostora je vsakokrat za 15 udeležencev.

Osebnе spremembe. **Janez Lavrič,** kaplan v Kranju, je bil imenovan za žup. upravitelja v št. Jerneju. — Za kaplana v Kranju je bil nastavljen **Anton Kotar,** kaplan v Starem trgu pri Ložu. — **Štefan Žerdin, SDB,** je bil razrešen službe žup. upravitelja v Tomišlju, ker gre na drugo službeno mesto. — Za žup. upravitelja v Tomišlju je bil imenovan **Jožef Čampa, SDB,** kaplan v št. Rupertu. — Za kaplana v št. Rupertu je šel **Janez Vidic, SDB,** kaplan v Škocjanu pri Novem mestu. — Za žup. upravitelja je prišel v št. Jakob ob Savi **Alojzij Trontelj, CM.** — **Franc Glinšek,** stolni kanonik, je bil imenovan za arhidiakona I. arhidiakonata (Ljubljana mesto in okolica). **Janez Voljč,** kaplan v Metliki, je bil prestavljen za vikarja in kaplana v Novo mesto.

KOROŠKA

V. pastoralni tečaj zamejskih duhovnikov v Evropi se bo vršil 18. in 19. avgusta 1965 v Celovcu, v prostorih bogoslovnega semenišča. Tudi prvi od teh tečajev je bil v Celovcu, drugi se je

vršil v Trstu, tretji na Goriškem, četrti pa je bil lani v Trzizmu pri Vidmu. Ti tečaji so srečanja slovenskih duhovnikov iz štirih obrobni škofij (Celovec, Trst, Gorica, Videm) ter duhovnikov, ki skrbе za slovenske izseljence v Evropi. Skoro vedno je bil v Evropi ob času tečaja tudi kak duhovnik iz Amerike, ki se je kot gost udeležil tečaja.

Č. g. **Jože Kunstelj**, ki je bival nekaj časa na zdravljenju pri sestrah v št. Jakobu, je prevzel upravo župnije št. Lipš v Podjuni, ki jo je doslej soupravljal župnik iz Žitare vasi g. Nagele.

G. Anton Radanovič, ki je doslej bival v Kortah pri Železni Kapli, je od 1. aprila dalje provizor župnije Klinje v spodnjem Rožu.

Dosedanji prefekt v Mohorjevem dijaškem zavodu **dr. Janko Skuk** je postal kaplan v Železni Kapli, ker je tamkajšnji kaplan **g. Simon Wutte** postal župnik v župniji Žvabek. Za prefekta v Mohorjevem dijaškem domu je jeseni prišel **g. Jožef Ropitz**, ki je doslej kaplanoval na nemški fari v Althofenu.

Duhovno obnovo pred veliko nočjo sta imela za dijake v Mohorjevem dijaškem domu v Celovcu **g. Jožef Adamič**, župnik v Lipi pri Vrbskem jezeru, za dijakinje pa **g. France Božič**, provizor v Žreleu. Za nekatere višješolce in za kongreganiste pa je imel v škocijanu v Podjuni duhovne vaje **g. Silvo Mihelič**.

G. kanonik Aleksej Zechner, ki skrbi že dalj časa za obširno boroveljsko dekanijo kot vršilec dolžnosti dekana, je pridigal v več župnijah sv. misijon, med drugimi tudi v Lipi.

P. dr. Metod Turnšek je izdal v samostojni knjigi svojo višarsko povest „Božja planina“, ki je pred leti izhajala v mesečniku „Vera in dom“.

Precej težav ima s svojim zdravjem **g. Filip Millonig**, predsednik Družbe sv. Mohorja, župnik v štebnu pri Maloščah, ki je obenem tudi dekan za beljaško okolico.

G. Stanko Škrbe, ki je že več let deloval v župniji Pusarnitz pri Spittalu, je bil imenovan za provizorja iste fare.

Diamantno duhovniško slavlje praznuje letos 20. julija **g. Tomaž Ulbing**, še vedno aktivni župnik v Skočidolu, posvečen leta 1905. S svojo svežostjo duha in pesniško nadarjenostjo vzbuja na vsaki duhovniški konferenci občudovanje in poživlja sobratske sestanke.

Zlatomašniški jubilej pa bodo v celovski škofiji letos slavili: **g. Jakob Štrekelj**, provizor v Gorenčah pri Rudi, posvečen 22. 6. 1915, **g. Janez Valjavec**, salezijanski duhovnik in kaplan v Škocijanu, posvečen 4. julija 1915; **dr. Franc Zeichen**, župnik v št. Rupertu pri Velikovcu in duh. svetovavec, posvečen 24. maja 1915; **g. Jožef Verhnjak**, upokojeni brnški župnik, bivajoč v Šmihelu pri Pliberku, posvečen 24. maja 1915.

Srebrnomašniški jubilej imajo letos delavci v vinogradu Gospodovem na Korokem: **g. Jožef Drobunig**, provizor v Galiciji, posvečen 27. junija 1940, **g. Martin Škorjanc**, župnik v Svečah v Rožu, posvečen 27. junija 1940.

Omembe vredno je tudi prizadevanje celovške Družbe sv. Mohorja, da bi preskrbela slovenskim župnijam primerne pripomočke za obnovljeno liturgijo. Ni težko velikim narodom izdajati začasne pripomočke, ker je naklada takih reči tolikšna, da se splača tiskati. Pri nas Slovencih v zamejstvu pa je v tem primeru naklada majhna. Izdaja takih reči je torej finančno zelo kočljiva reč. Zato so toliko bolj vredni pohvale vsi sodelavci, ki so Družbo podprli pri izdaji Beril, mašnih prošenj in stalnih molitev.

Na zaključni prireditvi šolskega leta Gospodinjske šole v št. Jakobu v Rožu je bil slavnostni govornik g. župnik Lovro Kaselj.

G. dr. Franc Zeichen, župnik v št. Rupertu, je 24. maja obhajal svoj zlato-mašniški jubilej. Čestitamo!

G. Vilko Pipp, župnik v Šmiklavžu na Dravi, je 30. maja dopolnil 60 let. Ob tem jubileju mu žestitamo in mu želimo, da bi mu Bog naklonil še mnogo zdravih let za delovanje v vinogradu Gospodovem!

30. maja je bila v župnijski cerkvi v Vetrinju darovana sv. maša za žrtve vetrinjske tragedije pred 20 leti.

Praznik slovenske gimnazije. V nedeljo, 30. maja, so se naši koroški rojaki zbrali na slavnostni akademiji Slovenske gimnazije v Celovcu. Škofov odposlanec na akademiji je bil prelat dr. Blüml. Pevski spored so izvajali zbori pod vodstvom prof. dr. Fr. Cigana.

Dan katoliške mladine na slov. Koroškem. Letos se je mladina zbrala na Selah, na praznik sv. Trojice. Maševal in pridigal je g. župnik iz Lipe Jože Adamič. G. prelat dr. Blüml je prinesel pozdrave prevzvišenega gospoda škofa.

G. Anton Cvetko, salezijanec, je 22. junija v Medgorjah obhajal svoj zlati jubilej življenja. Skrbi tudi za župnijo Podgrad. Obe župniji sta na slovesen način proslavljali petdesetletnico svojega gorečega dušnega pastirja. Na mnoga leta!

FRANCIJA

V Merlebachu med slovenskimi rudarji že nad 25 let deluje kot slovenski izseljenki duhovnik msgr. Stanko Grims. V tem času je za slovenske ljudi naredil mnogo dobrega v verskem, socialnem in narodnem oziru. Nedavno je praznoval 65-letnico svojega življenja. Slovenski rojaki v Merlebachu so se je

s hvaležnostjo spomnili. Še veliko let uspešnega dela in duhovniškega veselja!

ZDRUŽENE DRŽAVE

Rev. Jože Varga je govoril in kazal slike o škofu Slomšku na Slomškovem večeru, ki so ga 31. maja letos priredili v Coolinwoodu v Clevelandu.

V Babertonu je župnik slovenske župnije presv. Srca Jezusovega rev. Rudolf A. Praznik praznoval srebrnomašniški jubilej. Srebrnomašnik je bil rojen leta 1914 v Dolnjem jezeru pri Cerknici. Ljudsko šolo je obiskoval v Ljubljani na Grabnu, v istem mestu tudi poldrugo leto gimnazijo. Leta 1926 je s starši prišel v ZDA. K jubileju čestitamo!

Zlata maša rev. dr. Franca Jakliča je bila 27. junija v cerkvi Marije Pomocnice v West Allis, Wisc.

Zlatomašnik je bil rojen 14. avgusta 1892 pri Sv. Gregoriju na Dol. V duhovnika je bil posvečen 22. junija 1915. Kaplanoval je samo nekaj časa v Sostrem, nato ga je škof Jeglič poslal nadaljevat bogoslovne študije na jezuitsko teološko fakulteto v Inomost. Po doktoratu l. 1921 je bil najprej vzgojni prefekt v škofevih zavodih v št. Vidu nad Ljubljano, rozneje pa postal gimn. profesor na II. drž. realni gimnaziji v Ljubljani. Verouk je poučeval tudi na gimnaziji v Celju, odkoder je bil prestavljen na klasično gimnazijo v Ljubljano. V begunstvu je bil profesor na begunski gimnaziji v taborišču Pegez pri Lienzu, na povabilo g. dr. Čuka pa je zatem odšel na Goriško ter poučeval na slovenskih srednjih šolah, ki jih je tam začela ustanavljati zavezniška vojaška uprava. Leta 1949 je emigriral v Argentino, kjer je bil do leta 1956 duhovnik v buenosaireški bolnišnici Salaberry. L. 1956 je odšel v ZDA v Mar-

quette, kjer je štiri leta pomagal pri zbiranju gradiva za Baragovo beatifikacijo. Zaradi napornega dela je tu zbolel ter se preselil v Milwaukee, kjer danes živi.

G. jubilant je požrtvovalen slovenski kulturni delavec. Z dr. Vrečarjem je napisal srednješolski učbenik „Liturgika za srednje šole“. Za fante in dekleta vzgojno knjigo „Po svetli poti“, ki je izšla pred leti v Argentini v drugi izdaji. V Lemontu so slov. frančiškani izdali njegov molitvenik „Jezus dobri pastir“. Znale so „Ure češčenja“, ki so l. 1963 izšle v Buenos Airesu v II. pomnoženi izdaji.

Dr. Fr. Jaklič je znan kot temeljit poznavalec Barage in Knobleharja. O obeh je napisal obširna življenjepisa (izšla v Buenos Airesu) ter nešteto razprav in člankov.

Ob svoji zlati maši je dr. Jaklič izdal novo knjigo o Baragi. O njej sam pravi, da to ni samo knjiga o Baragovih čednostih, ampak življenjepis, ki je pisan tako, da njegove čednosti posebej izstopajo.

K lepemu duhovniškemu jubileju g. zlatomašniku iskreno čestitamo in mu želimo mnogo zadoščenja pri napornem baragoslovstvu!

Na župnijo sv. Vida v Clevelandu je prestavljen za kaplana rev. Viktor Cimperman. Doslej je deloval v župniji sv. Kristine v Euclidu. Rev. Tone Rebolj, dosedanji kaplan na fari Marije Vnebovzete v Coolinwoodu pa je prestavljen na faro sv. Prokopija v zahodni del Clevelanda.

KANADA

Župnija Brezmadežne v Torontu. Slovenski lazaristi v Kanadi so ob priložnosti uvedbe slovenskega jezika v cerkveno bogoslužje izdali posebno knjižico: „Sveta maša“ in jo razposlali

vsem slovenskim kolonijam v Kanadi. Knjižica obsega celotno slovensko besedilo za vse neipremeljive dele sv. maše in več nabožnih pesmi za razne dele sv. maše. Pod vodstvom učiteljsstva so bili na spremembo cerkvenega jezika lepo pripravljeni šolski otroci. Nad 20 mož in fantov je tudi sprejelo častno nalogo, da bodo ob nedeljah in praznikih razlagali sv. mašo in brali berilo pri bogoslužju božje besede.

Možje in fante Društva najsvetejšega imena Jezusovega so v prvi polovici marca zaključili kampanjo za verski tisk. Sodelovalo je 35 mož in fantov. Obiskali so vse slovenske družine v župniji in dosegli zelo dobre uspehe. Ugotovili so, da je kakih 5 družin, ki niso naročene na noben verski list. Božjo besedo jih ima sedaj 180 družin; Ave Marijo nad 35 družin, in prav toliko Katoliške misijone. Okrog 25 družin je tudi naročenih na angleški The Canadian Register, Mohorjeve knjige ima okoli 120 družin.

ARGENTINA

Duhovniški sestanki. Na sestanku 31. marca je bilo 28. sobratov. Najprej je g. svetnik Alojzij Košmerlj v imenu navzočih čestital g. direktorju Antonu Oreharju za naslov monsignorja, ki mu ga je pred kratkim podelila sveta stolica. Nato je g. svetnik v duhovni misli govoril o smrti. Msgr. Orehar je govoril o dušnopastirskem načrtu med rojaki v Argentini v tem letu.

Na sestanku 28. aprila je imel duhovno misel Štefan Novak: Marija v življenju duhovnika, referat pa msgr. Anton Orehar: O laicizmu.

Na sestanku 26. maja je imel Janez Malenšek duhovno misel o duhovniški svetosti. Predavanje je imel Janez Grilc, ki deluje med Slovenci v Venezuali in je prišel na kratek obisk v Argentino. Govoril je o razmerah v Ve-

nezueli na splošno in še posebej o položaju med tamkajšnjimi Slovenci. Ob koncu je pokazal nekaj krasnih skiop-tičnih slik.

Zadnjo sredo v juniju smo se na povabilo Janka Mernika sestali pri njem v Ateneo Don Bosco v Ramos Mejía. Predavanje je imel dr. Filip Žakelj o škofu dr. Gregoriju Rožmanu.

Duhovne obnove za veliko noč so bile v sedmih središčih, in sicer: v Floridi, kjer je govoril duh. svetnik Alojz Košmerlj; v Moronu in San Martinu, kjer je pridigal dr. Mirko Gogala; v Ramos Mejía je pridigal msgr. Fran-ce Novak; v San Fernandu Jure Rode; v San Justu in Slovenski vasi pa je pridigal msgr. Anton Orehar.

„Obsodili so Kristusa“ je drama v štirih dejanjih, ki jo je napisal dr. Branko Rozman. Slovensko gledališče jo je igralo na odru Slovenske hiše v Buenos Airesu na tiho in cvetno nedeljo.

Na tečaju mladinskih organizacij SDO in SFZ, ki se je vršil 10. in 11. aprila v Slovenski hiši, sta o mladinskih problemih v svetu in v Argentini predavala tudi dr. Branko Rozman in dr. Alojz Starec.

10. Slovenski dan je bil na belo nedeljo 25. aprila na Pristavi v Moronu. Priredilo ga je društvo „Zedinjena Slovenija“ s sodelovanjem vseh slovenskih domov in organizacij. Sv. mašo s pridigo je imel msgr. Anton Orehar.

Slovensko romanje v Luján je bilo v nedeljo 9. maja. Udeležilo se ga je nad 2500 rojakov, kar je dosedaj vsakakor rekordno število. Msgr. Anton Orehar je imel romarsko mašo, med katero je govoril o ljubezni do bližnjega. Pri popoldanski pobožnosti je imel romarsko pridigo dr. Mirko Gogala. Govoril je o temi: Po Mariji k Jezusu v sveti liturgiji. O letošnjem slovenskem

romanju je prinesel kratko poročilo tudi buenosaireški jutranjik „La Nación“, ki je eden vodilnih argentinskih dnevnikov.

Ostala slovenska romanja v mesecu maju: Slovenci iz San Luisa so šli v nedeljo, 16. maja, v Volcán; Slovenci iz Mendoze v nedeljo 23. maja na Challao. Slovenci iz Córdoba pa so romali 25. maja. Vsa ta romanja je vodil msgr. Anton Orehar, direktor slov. izseljen-skih misijonarjev, ki so bili pred kratkim kot taki imenovani v teh središčih in ki so ta romanja organizirali. To so: Jože Horn, Franc Novak in prof. Franc Levstek.

Na prvem letošnjem prosvetnem večeru v Slomškovem domu v Ramos Mejía je 10. aprila predaval Janko Mernik o svojem potovanju po Evropi, ZDA in Kanadi.

Dr. Rudolf Hanzelič je 12. aprila slavil svoj 60-letni življenjski jubilej. V emigraciji je med Slovenci v Argentini postal popularen z ustanovitvijo svoje počitniške kolonije v cordobskih planinah, kjer je po zmernih cenah omogočeno letovanje v zdravem planinskem svetu tudi tistim, ki drugače na počitnice ne bi mogli iti., t. j. družinam s številnimi otroki. V tem letovišču vsako leto prebijejo počitnice tudi otroci slovenskih šolskih tečajev s področja Vel. Buenos Airesa.

Naš rojak p. Gabrijel Arko OFM je bil eden izmed treh frančiškanov hr-vatske province, ki so 1. aprila pred 25 leti začeli svoje delo v predmestju José Ingenieros. Pozneje so jim prišle na pomoč zagrebške sestre sv. Vincencija. Ob 25-letnici stoji tam prostrana cerkev, redovna hiša, pomožna šola in se-stre imajo zelo lepo razvito vzgojno de-lo v lastnem poslopju. Pater Gabrijel je trenutno v tem kraju redovni pred-stojnik.

Na II. kulturnem večeru SKA v soboto 5. junija je Alojzij Kukulica govoril o temi: Krščanski laik v modernem času.

„Sprehod po Evropi“ je naslov skiop-tičnemu predavanju, ki ga je imel Jan-ko Mernik 12. junija v San Martinu.

10-letnico Slov. kat. akad. društva so akademiki praznovali 29. maja skupaj s svojim 10. rednim občnim zborom v Slovenski hiši. Sveto mašo s pridigo je ob tej priliki imel Alojzij Kukulica D. J., ki je duhovni svetovalec društva. Članov društva je sedaj 50. V nov odbor so bili izvoljeni: predsednik Andrej Žužek, tajnik Božo Vivod, blagajnik Jože Žakelj, odborniki: Jožek Debeltjak, Tomaž Kralj in Franci Sušnik.

Procesija sv. Rešnjega Telesa za Slovence je bila 20. junija v Don Bos-covem zavodu v Ramos Mejía.

Nova maša. 4. julija je zapel svojo novo mašo lazarist Ivan Likozar, doma iz Šenčurja pri Kranju. V duhovnika je bil posvečen 29. junija v lujanski bazi-liki. Pri novi maši mu je pridigal dr. Alojzij Stare.

Msgr. Anton Orehar je 2. julija od-letel v Severno Ameriko in odtod na- prej v Evropo, kjer se bo mudil do ok-tobra.

Ob 20-letnici slovenskih protikomun-ističnih žrtev so se meseca junija vr-šile te-le osrednje spominske slavnosti v Buenos Airesu.

6. junija je bil naš narodni vernih duš dan. Ob 15. uri je bilo polaganje venca pred spomenikom generala San Martina, velikega borca za svobode La-tinske Amerike. Od tod se je razvil slovesen sprevod v molku do katedrale, kjer je bila ob 16. uri koncelebrirana sveta maša za vse naše žrtve. Daroval jo je pomožni škof Ernesto Segura,

skupno z desetimi slovenskimi duhov-niki. Škof Segura je imel med mašo izredno lepo pridigo, za katero se mu je msgr. Anton Orehar kar izpred ol-tarja zahvalil. Maši je prisostvovalo nad 1500 Slovencev.

13. junija so imeli **spominsko prire-ditev otroci**, ki obiskujejo slovenske šolske tečaje.

18. junija je bila v veliki dvorani kolegija La Salle **spominska prireditiv**, na katero so bile povabljene tudi ar-gentinske osebnosti. Poleg govorov pred-sednika društva Zedinjena Slovenija g. Božidarja Finka in dr. Francisca Alber-ta Guida je obsegala prikaz mogočne in veličastne odrske balade „**Obsojen sem bil**“ v osmih podobah za solista, govorne zборе in plesni zbor. Pripravila sta jo Nikolaj Jeločnik in dr. Branko Roz-mn.

27. junija je bilo ob 15. uri v Slo-spomenika padlim junakom. Naredil ga venski hiši **odkritje in blagoslovitev** je kipar France Ahčin. Blagoslovitev spomenika in sv. mašo za padle borce je opravil msgr. Anton Orehar. S tem so bile letošnje jubilejne svečanosti za-ključene.

AVSTRALIJA

V Melbournu so 7. marca t. l. za-sadili prvo lopato in blagoslovili kraj, kjer bo stala slovenska cerkev. Za to slavnost je lopato podarila ena od ta-mošnjih trgovin z železnino. Pozlaženo in okrašeno s trakom slovenske in pa-peške zastave ter s slovenskim šopkom jo bodo hranili na častnem mestu v cerkvi. — Slovenske žene in dekleta v Melbournu so za 29. maj priredile igro „Prisegam“. Čisti dobiček prireditve so namenile za postavitev stranskega ol-tarja Marije Parnagaj v bodoči mel-bournski slovenski cerkvi.

Na tihem in skromno, prav v duhu sv. Frančiška, je 22. junija v Avstraliji obhajal p. Bernard Ambrožič svoj zlatomašni jubilej.

Rodil se je v Gabrju pri Dobrovi l. 1892 in je dobil pri krstu ime Franc; ime Bernard si je privzel pozneje kot frančiškan. Proti koncu gimnazijskih študij je vstopil k frančiškanom v Ljubljani. Maturiral je v Kostanjevici pri Gorici. Bogoslovje je študiral v Kamniku, Ljubljani in Mariboru. Sredi prve svetovne vojne, 22. junija 1915, je bil posvečen v Ljubljani. Prvo sv. daritev je opravil v rojstni fari na Dobrovi.

Po novi maši je najprej poučeval verouk v Mariboru, potem je bil profesor na privatni frančiškanski gimnaziji v Kamniku. Ker so mu predstojniki namenili profesorsko poslanstvo, je od l. 1919 do 1925 študiral na ljubljanski univerzi slavistiko in klasično filologijo. Na povabilo frančiškega komisariata v Lemontu, kjer so bile potrebe po delavcih velike, se je pa l. 1925 odzval in odšel v USA.

Poleg druge obilne zaposlenosti je doma urejeval orlovski glasili Orliča in Vigred in sodeloval pri Cvetju z vrtov sv. Frančiška in pri drugem katoliškem tisku.

V Ameriki je postal misijonar med našimi naseljenci, ki jih je kmalu dobera spoznal. On je ustanovitelj župnije sv. Janeza Vianeya v Detroitu. Bil je potem predstojnik slovenskih frančiškanov v USA. Potem je spet župnikoval po raznih župnijah, vodil misijone in duhovne vaje. Ob vsem drugem delu pa je veliko pisal. Več let je urejeval verski list Ave Maria in koledar istega imena. Spisal je tudi lepo povest Tonček s Sloma, kjer je v ljubki zgodbi opisal mladostna leta škofa Antona

Martina Slomška. On je tudi ustanovitelj med nami tako znane Baragove zveze (1929).

Prišla je vojna in on je spet takoj spoznal, kaj narod potrebuje, in je informiral ameriško javnost o trpljenju Slovencev ter obenem organiziral karitativno delo v pomoč potrebnim rojakom, kar je bilo izrednega pomena ob koncu vojne, ko so množice slovenskih beguncev bile deležne njegove pomoči. Ko so potem začeli prihajati slovenski begunci in izseljenci v USA, se je kot najbolj potrebnemu delu ves posvetil organiziranju pomoči tem rojakom.

Ko so pozneje klicale verske in narodnostne potrebe rojakov v Avstraliji se je l. 1955 spet odzval p. Bernard. Pustil je vse in postal slovenski misijonar v Avstraliji. Tamkajšnjim Slovincem je spet kmalu ustvaril versko-narodno glasilo Misli, ki bi jim ga mogla kar zavidati vsaka slovenska skupnost v emigraciji. Ob vsem drugem delu obenem piše in objavlja povsod, kjer misli, da more pomagati in našim ljudem koristiti (Ave Maria, Zbornik Svob. Slovenije i. dr.).

Za kaj se je imel zahvaliti Bogu v tihoti zlatomašnega jutra v daljnji Avstraliji p. Ambrožič. Bog ga je bogato zasul z darovi in mu tudi dal voljo in milost, da jih res izrablja v prid svojemu narodu. Dal mu je v last lepo slovensko besedo in čuteče slovensko srce. Besedo, ki z njo ogreva in osvaja slovenska srca danes v tujini, pa čuteče slovensko srce, ki ga vodi k velikim dejanjem v pomoč bratom. Vsi ga poznamo kot zavednega slovenskega duhovnika-redovnika, ki ne pozna počitka, ampak neutrudno dela na različnih področjih, kot pionir navadno tam, kjer ni nikogar in je potreba največja, ki pa tudi povsod uspe. Zaslužil bi, da bi ga ob tej priliki narod javno počastil in se

mu zahvalil za opravljeno delo. Pa naj mu to v teh razmerah nadomesti — kar je njemu gotovo dražje — skrita hvaležnost tolikih slovenskih src po svetu, ki jim je storil ali jim še dela dobro.

SPLOŠNE VERSKE VESTI

Ekumenizem in prekrščevanje. Poročilo o članku v pariškem 14-dnevniku Informations catholiques internationales (1. 4. 1964). Govori o teološkem pomenu verskega pluralizma (bodisi različnih ver sploh, bodisi različnih verskih skupin v okviru krščanstva), ki se zdi, da bo delež človeka do konca časov. Cerkev je po besedah evangelija „kvas“ in „luč“. To poslanstvo vrši tudi kot manjšina v svetu, tudi če neposredno ne osvaja duš. To poslanstvo ji vedno ostane in ga mora vršiti, uspeh osvojitve duš pa ostane skrit v božjih načrtih. Tako tudi ekumenizem ob razcepljenosti kristjanov ne sme biti trenuten pojav, ampak je kot težnja po edinosti stalna in bistvena funkcija Cerkve. Za tem težimo tako, da podpiramo drug drugega, da bi lažje živeli svoje krščanstvo. Ekumenizem nas navaja, da se učimo iz naše razcepljenosti, da se zavedamo svoje krivde. Obenem vidimo v nekatoliških skupinah, kako je do njih privedlo pretirano poudarjanje določene verske resnice. Ekumenizem nam naroča, da kristjani iščemo vse možne oblike vedno večjega medsebojnega sodelovanja.

Struktura Cerkve. Govori o nauku nemškega teologa Hans Künga, profe-

sorja v Tübingenu, v zvezi z delom sedanjega koncila (moderen nauk, ki meri na poglobitev in obnovo pristnega krščanstva in njegovo prilagoditev današnjemu človeku).

Nemir katoliških razumnikov. Poročilo o članku v reviji America, ki jo izdajajo jezuiti v New Yorku (sept. 1963). Govori o trdem postopanju Rima (sv. oficija), ko obsoja nevarne nauke (nemožnost zagovora, brez obvestila avtorja...). Ugotavlja ob tem potrebnost reform, ki naj jih izvede sedanji koncil.

Duhovna ožina. Poročilo o članku iz švicarske revije Orientierung (marec 1964). Članek govori o Newmanovem nauku o razvoju krščanske doktrine v skladu z duhovnim razvojem človeštva. Ta razvoj vodi preko kriz in osebnih tragik, kar je deloma tudi on doživljal. (Po tem razvoju se uveljavljajo nove oblike v nauku.)

IZ UREDNIŠTVA

Iz tehničnih razlogov smo bili pri tej številki prisiljeni velik del novic (zlasti Maribor, Primorska) odložiti za prihodnjo številko.

Za to leto in do nadaljnjega so si odgovornost za stvarino v tej reviji razdelili takole: članki in novice iz Ljubljane Franc Gnidovec, Maribor Anton Pintarič, Primorska in Koroška Jože Guštin, Argentina Mirko Gogala, novice iz ostalih dežel (Evropa, ZDA in Kanada in druge ameriške dežele, Avstralija) Jure Rode. Korekture si delita Gnidovec in Rode.

Izdaja: Konzorcij (Gregor Mali) — Urejuje: uredniški odbor, Rivadavia 234, Adrogué FNGR, provincia Buenos Aires, Argentina — Uprava: Jurij Rode, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina — Tiska tiskarna Vilko, S. R. L., Estados Unidos 425, Buenos Aires, Argentina

